

RÝMAŘOVSKÝ HORIZONT

6/2006

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

Ročník VIII.

Vyšlo 24. 3. 2006

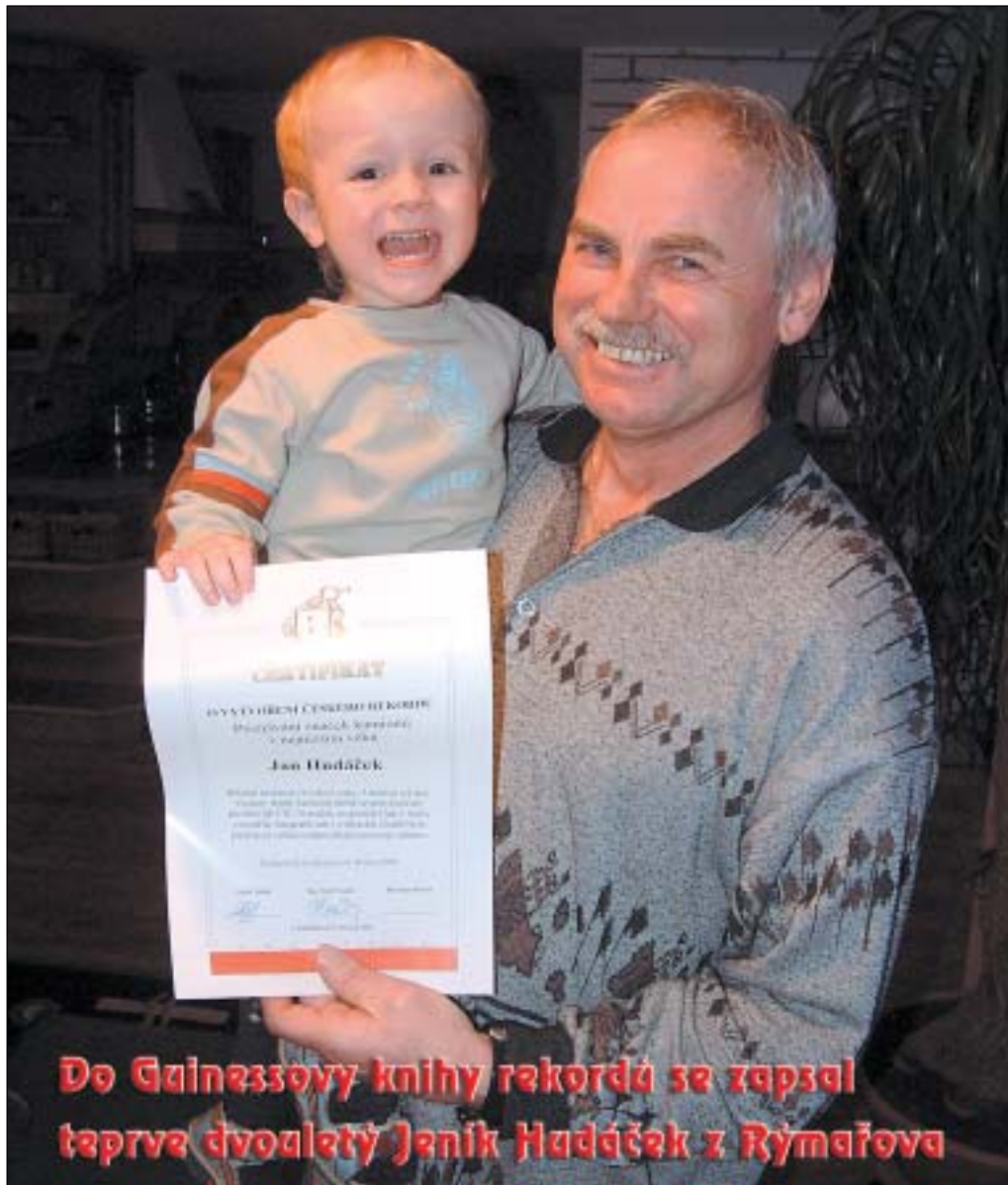
Cena 10 Kč

Agresivní pes byl zastřelen. Policie upozorňuje: porušování vyhlášky města je důsledně sankcionováno

Velikonoce klepou na dveře. Pozvánka na velikonoční výstavu v Janovicích a ateliér ve Stránském

**Do Guinnessovy knihy rekordů se zapsal
teprve dvoletý Jenik Hudáček z Rýmařova**

10. března zahájila Galerie Octopus výstavu malíře V. Hally a sochařky V. Psotkové. Expozice potrvá do 9. dubna

Starší žáci přišla povzbudit na MČR do Liberce Katka Neumanová.

Aktuálně z města

Katka Neumannová a její následovníci

Srdce každého z nás muselo jistě zrychlit svůj tlukot při pohledu na Katku Neumannovou ve zlatém olympijském běhu v Turíně. Mnohý fanoušek oťel slzu, zasvěcení ocenili její výkon. Běh na lyžích je sport krásný, avšak velmi náročný. Katka je si toho jistě vědoma, proto přišla 25. - 26. února podpořit své následovníky na mistrovství republiky starších žáků do Liberce. A také tento její dvoudenní výkon si zaslouží ocenění. Desítky žadatelů o fotografii ve stylu „Já a Katka“, stovky podpisů na plakáty, lyže,

bundy, čepice, prostě na cokoliv, co vhodného bylo při ruce, odpovídání na neustále se opakující otázky. I tato daň popularitě byla z její strany zaplácena skvěle, byla usměvavá a vstřícná.

Převzetí medaile z rukou olympijské vítězky by se nám moc líbilo, ale není každý den posvěcení. Na libereckých tratích, kde se v roce 2009 bude konat mistrovství světa v běžeckém lyžování, předvedli reprezentanti Ski klubu RD Rýmařov výborné výkony a vybojovali následující umístění:

- Sabina Návratová - 17. místo v závodě s hromadným startem klasickou technikou
- Jan Kodl - 16. místo v klasice a postup do vyřazovacích bojů ve sprintu (10. místo)
- Hana Mačudová - 11. místo a potvrzení I. výkonnostní třídy (VT) rovněž v klasice
- Adéla Jarošová - 31. místo v závodě s hro-

- madným startem klasickou technikou
- Michal Furik - 10. místo a potvrzení I. VT v klasice, postup do vyřazovacích bojů ve sprintu, kde lepšímu umístění zabránilo zlomení hole (15. místo)
- Zdeněk Macháček - 11. místo a získání I. VT v závodě s hromadným startem klasickou

technikou

- Pavel Ondrášek - 13. místo a získání I. VT v závodě s hromadným startem klasickou technikou
- Radim Keclík - 24. místo v klasice a postup do vyřazovacích bojů ve sprintu (14. místo)

Vítězové Moravského poháru: Jiří Vykoukal, Hana Mačudová, Radim Keclík
Fota: archiv ZŠ Rýmařov

Dovolím si nezasvěceného čtenáře poučit. Musíme rozlišovat republikové a župní závody. Konkurence na republikových závodech je opravdu vysoká a každé umístění na hranici získání I. výkonnostní třídy je vynikající. Mistrovství republiky se zúčastňuje přes 30 nejlepších oddílů republiky a počet závodníků se v některé kategorii přehoupne i přes 60. K ocenění výkonu Rýmařováků slouží i konečná tabulka, porovnávající úspěšnost jednotlivých oddílů, a v té jsme obsadili skvělé 10. místo.

Moravský pohár měl své finále v Rožnově pod Radhoštěm

O minulém víkendu se v Rožnově pod Radhoštěm konal krajský přebor Zlínského kraje, poslední závod Moravského poháru. Forma nám vydržela i do závěru sezóny a výsledky potvrzují vysokou výkonnost mladých rýmařovských lyžařů.

Přehled výsledků:

mladší žáci

1. Kluz Jakub	Dolní Lomná
2. Lysek Michal	Dolní Lomná
3. Vala Michal	Moravský Beroun
4. Kautz Robert	Rýmařov
7. Machač Jakub	Rýmařov
13. Hýbl Ladislav	Rýmařov

mladší dodostenky

1. Stodůlková Denisa	Veřovice
2. Adamíková Dorota	Třinec
3. Šebečková Vendula	Kroměříž
6. Tomovová Eva	Rýmařov
8. Dokoupilová Lenka	Rýmařov

starší záskyne

1. Mačudová Hana	Rýmařov
2. Lavičková Barbora	Frenštát p. R.
3. Kováčová Andrea	Břidličná
5. Návratová Sabina	Rýmařov
8. Bálková Simona	Rýmařov
12. Jarošová Adéla	Rýmařov
14. Pavlátová Jana	Rýmařov

starší žáci

1. Keclík Radim	Rýmařov
2. Schindler Tomáš	Frenštát p. R.
3. Ondrášek Pavel	Rýmařov
4. Macháček Zdeněk	Rýmařov
7. Kodl Jan	Rýmařov
12. Diviš Antonín	Rýmařov

mladší dorostenci

1. Sikora Robin	Dolní Lomná
2. Solanský Robert	Rožnov p. R.
3. Kyrch Jakub	Dolní Lomná
6. Vöröš Radek	Rýmařov
8. Bocián Michal	Rýmařov
10. Švikruha Radek	Rýmařov

starší dorostenci

1. Vykoukal Jiří	Rýmařov
2. Polách Martin	Vrbno p. P.
3. Pospíšek Marek	Bruntál

V celkovém hodnocení série Moravského poháru získal Ski klub RD Rýmařov tři přebornické tituly, ve svých kategoriích zvítězili Hanka Mačudová, Radim Keclík a Jirka Vykoukal. Blahopřejeme.

Vlastimil Baran

Dvouletý Jeník Hudáček z Rýmařova vytvořil český rekord

Na Rýmařovsku se rodí rekordmani. Po úspěšném řezbáři Jiřím Halouzkovy z Jiříkova, který se nedávno zapsal do české Guinnessovy knihy rekordů, poté co vytvořil největší dřevěná díla: obraz života lidí na Jesenicku, sochu Praděda a betlém, se dalším českým rekordmanem stal teprve dvouletý Jan Hudáček z Rýmařova.

Po světě chodí mnoho výjimečných lidských jedinců, kteří občas překvapí svými mimořádnými schopnostmi. Většinou jejich nadání zachytí již v raném věku rodiče a dále se jejich nadprůměrně vyvinutými schopnostmi zabývají vědecká centra. Pozornost odborníků se postupně přesouvá ke stále nižším věkovým kategoriím. Ukazuje se, že má-li člověk dosáhnout co nejúplnějšiho rozvoje svého potenciálu, potřebuje vhodné podmínky už od nejútlejšího věku. Už v něm si totiž buduje „základnu“ ke svému pozdějšímu rozvoji, zejména intelektovému, a vytváří si „nástroje myšlení“, jakými jsou slovní zásoba a myšlenkové dovednosti. V podnětném a přátelském prostředí získává dítě radost z poznávání a motivaci k osobnímu růstu. Do centra pozornosti se tak dostává péče rodiny a předškolních zařízení.

Jeníku Hudáčkovy z Rýmařova jsou teprve dva roky a pět měsíců, ale rozeznat všechny značky kamionů i aut pro něj není žádný problém. „*Jak se jmenuje tady to auto?*“ ptá se dědeček Josef Pipa spolu s tatínkem Janem. A malý Jeník bez rozmyšlení jmenuje postupně značky vozidel, které jsou mu ukazovány, a to bez nejmenšího zaváhání, i poté, co je uvidí venku na silnici, když jde s rodiči na procházku. „*Volvo, Daf, Scania, Man...*“ chrlí novo-pečený rekordman, který je držitelem certifikátu o vytvoření českého rekordu v poznávání

značek kamionů v nejnižším věku. A na závěr se zvednutým palcem pronese: „*Je to oukej.*“ Nadaných dětí v České republice neustále přibývá. Podle psychologů je příčina v celkově lepším zdravotním stavu českých dětí, v lepší výchově, v daleko větších možnostech nabývat vědomosti a zkušenosti. A v případě Jeníka se jedná ještě o jedno pozitivum. „*Jednou za čtrnáct dnů dostává od motoristické redakce časopisu Český trucker své noviny s obrázky a inzercí kamionů a vozidel,*“ doplňuje informaci o Jeníkově úspěchu jeho maminka Jana Hudáčková.

Podle tatínka se u Jeníka jedná o mimořádně vyvinutou fotografickou paměť. Pojmenování typu vozidla a jeho zobrazení utkví v jeho paměti a při spatření obrázku nebo skutečného vozu se

mu jeho obraz vybaví. „*Nikdy jsme nepojmenovávali auta neurčitým výrazem - to je auto nebo nákladák, ale vždy jsem se snažil mu říci hned, jak se patřičně vozidlo jmenuje, například*

to je Mercedes, Tatra nebo Liaz, a tak asi u něj vznikla jakási paměťová databanka typových označení,“ doplňuje otec Jan Hudáček.

V zájmu plného rozvoje potenciálu nadání a jeho pozdějšího uplatnění je důležité, aby dítě mělo příležitost objevit a vyzkoušet si, pro co má předpoklady, aby bylo trvale vysoce motivováno ke kvalitnímu výkonu, aby mu jeho prostředí (rodiče, učitelé, trenéři, konzultanti) poskytlo optimální podporu a vzdělání a aby bylo chváleno za to, co dokázalo.

Naopak nedostatečně využitý a trénovaný potenciál může ztratit na kvalitě nebo dokonce úplně zaniknout, jak je známo např. z rozvoje řeči („vlčí děti“). Zdá se, že pro některé oblasti nadání (gymnastika, balet, hra na hudební nástroje, šachy) existují „kritická období vývoje“, kdy učení probíhá nejsnadněji. Začíná-li trénink v jakékoli oblasti až po tomto období, je možnost dosažení úrovně plně odpovídající původnímu potenciálu nepravděpodobná, i kdyby ostatní podmínky výuky byly co nejlepší. Proto je důležité, aby byl potenciál dítěte objeven a rozvíjen tak brzy a tak systematicky, jak je to možné. To znamená poskytnout dítěti příležitost získat znalosti, vybudovat si dovednosti a vytvořit si vztah ke specifickým oblastem tak brzy a do takové míry, jak bude zapotřebí.

A jaké jsou znaky nadaných? Vynikající paměť a používání informací, sami vědí nejlépe, jak

se učit, a jsou schopni si sami své učení kontrolovat. Mohou strávit více času plánováním, ale potom se rychleji rozhodují. Doplň si informace, zjistíš, co je a co není důležité, a rychleji se doberou k podstatě věci. I když je jejich myšlení obvykle systematictější než myšlení ostatních dětí, jsou schopni si uvědomovat a přijmout i jiný možný způsob učení a řešení problémů. Mají tendenci dělat hry a úkoly složitějšími, aby byly zajímavější. Od raného věku mají mimořádnou schopnost záměrného a dlouhodobého soustředění. Velmi brzy se naučí mluvit, číst a psát.

Podle profesorky Joan Freemanové jsou vysoce nadání definováni jako ti, kteří buď vykazují mimořádně vysokou úroveň své činnosti, ať už v celém spektru nebo v omezené oblasti, nebo ti, jejichž potenciál ještě nebyl pomocí testů ani experty rozpoznán. Je rozdíl mezi zjevným nadáním dětí, nebo adolescentů a dospělých. Nadání dětí je obvykle vnímáno jako rychlejší vývoj v porovnání s jejich vrstevníky, nadání dospělých je spatřováno ve vysoké úrovni činnosti, založené na mnohaleté usilovné práci ve zvolené oblasti. Nadání se může týkat současně více oblastí, např. intelektu, umění, tvořivosti, pohybových a sociálních dovedností, nebo může být omezeno na jednu či dvě z nich. Ale potenciál, ať už je jakýkoli, se může rozvinout do mimořádně vysoké úrovně činnosti pouze v podmínkách poskytujících přiměřené vybavení a psychologické příležitosti k učení.

Dočkáme se dalších rekordmanů v našem regionu? Na odpověď na tuto otázku si zřejmě budeme muset ještě nějakou dobu počkat. JiKo

Lidé i živočichové toužebně očekávají jaro

Mimořádně dlouhá zima a extrémní množství sněhu vyčerpává nejen obyvatele měst a obcí, převážně těch výše položených, ale také veškerou faunu. Lidé kroutí hlavami nad neúměrnou sněhovou vrstvou a nadávají, když jim po několikáté odhází, tolik nenáviděnou sněhovou břečku nahrne projíždějící pluh zpátky před vchod do stavení, garáže či stání pro automobily. I většina nejzatvrzelejších milovníků zimních sportů by už nejraději vyměnila běžky nebo sjezdovky za horská kola, pohorky či botasky. A lesní zvěř, zejména srnčí, je také vyčerpána dlouhou zimou a stává se lehkou kořistí potulných psů, kteří ji snadno uštvou.

Na zasněžená luka a do mnohdy mrazem ojměných hájků míří naši ptáci, zejména kos černý, sýkora koňadra, sýkora modřínka nebo zvonek zelený, kteří svým zpěvem navozují jarní atmosféru, která však zaniká pod vysokými závěsemi.

Některým městům a obcím došly nebo dochází prostředky na zimní údržbu, a tak nezbyvá než krátit rozpočet v jiných položkách. Zkrátka letošní zima se ani z ekonomického hlediska nepo-

vedla, pořádně se protáhla a v době, kdy se obvykle pomalu začínalo s jarním úklidem komunikací a chodníků, se dnes odváží plné nákladáky sněhu z míst, kde brání pohybu chodců, nebo z komunikací, kudy mezi bariérami sotva stačí projet jedno auto. Bývalo i hůř, podotknou pamětníci, ale člověk si jaksí za tu dobu odvykl.

„Na letošní zimní údržbu byla vyčleněna v rozpočtu částka 4,2 milionů korun. Objem financí určený na zimní údržbu zůstane podle průběhu zimy buď nedočerpán nebo je překročen dle skutečné potřeby. Letos se prostředky výrazně přečerpají, a tak se bohužel budou muset krátit jiné položky městského rozpočtu. Nikdy ale nedojde k situaci, kdy bychom řekli: Tak, teď nám došly prostředky na údržbu a končíme. Sjízdnost a schůdnost musí být zabezpečena v každém případě. Letošní zima je v porovnání s jinými léty opravdu extrémní i na poměry našeho města. Kapacity, které byly předjednány na úklid sněhu, v mnoha případech nestačily zvládat kalamitní stavy, jichž bylo letos hned několik,“ sdělil svůj názor na průběh letošní zimy starosta Rýmařova

Petr Klouda. Jen pro zajímavost, kalamitní situaci většího rozsahu zvládá město celkově asi tři až čtyři dny a její odstranění stojí kolem čtvrt milionu korun. Letos město sjednalo smlouvy na úklid sněhu také s některými soukromými podnikatelskými subjekty, zejména v místních částech, aby se navýšilo množství techniky a zkrátily doby úklidu.

Média nedávno informovala o neprůjezdných komunikacích, kde zejména silný nárazový vítr zavál silnice a tvořil sněhové jazyky. Někakou dobu byla neprůjezdná také silnice III. třídy do Jiříkova. O sjízdnost na těchto komunikacích se stará Správa a údržba silnic Moravskoslezského kraje, a pokud se jedná o kalamitní stav, tyto silnice se zkrátka nestihnou udržovat. Prioritu mají silnice I. a II. třídy. „Nemá smysl udržovat silnici třetí třídy, kde projede jedno auto za den. Mnohdy se za technikou vzápětí po projetí silnice uzavře navátým sněhem. A silničáři potřebují být na silnicích I. a II. třídy, kde je termín odstranění závady do čtyř a osmi hodin. Pro občany těchto obcí je to velmi nepřijemné a bolestivé, ale bohužel není vyhnouti, protože kapacity jsou nastaveny tak, aby vykryly běžnou zimu a zvládly dvě nebo tři kalamitní situace. Obce řeší problémy občanů a zá-

sobování při kalamitní situaci většinou samy, pokud se jedná o krizovou situaci, požádají pomoc pověřenou obec nebo město, což je v případě zmíněného Jiříkova město Rýmařov, a pokud bychom ani my nemohli pomoci, tak žádáme o pomoc kraj,“ doplnil informaci ke kalamitním situacím starosta Petr Klouda. Není bez zajímavosti, že při poslední sněhové kalamitě se na Bruntálsko a Rýmařovsko přesunovalo asi šest sněhových fréz z Opavska.

Na otázku, jaké nejčastější stížnosti přicházely na radnici v souvislosti s letošní zimou, starosta odpovídá: „Stížností nebylo zase tolik. Týkaly se především sněhu nahnutého pluhem před garáže nebo vchody, což pochopitelně občany zlobilo obzvláště, když si čerstvě kritické místo odházeli. Na druhé straně musím říci, že většina našich motoristů se v zúžených místech, kde už zkrátka není snůh kam odhrnovat, chová velmi ukázněně, zastaví a pustí kolegu řidiče, aby mohl bez problémů projet. Naši řidiči většinou vědí, o čem je v našem městě a regionu řeč.“

Doufejme, že předpovědi, které budou následovat, se ponесou v jarním duchu a zima už opravdu brzy předá svoji nadvládu jaru, které astronomicky nastoupilo v pondělí 20. března. JiKo

Upozornění pro občany

Finanční úřad v Bruntále oznamuje všem občanům města Rýmařova a jeho přilehlých částí, že **ve dnech 30. března a 31. března 2006** bude otevřeno detašované pracoviště FÚ Bruntál v souvislosti s přebíráním daňových příznání. Pro tyto účely bude pracoviště otevřeno **ve Středisku volného času na Okružní ulici č. 10 v Rýmařově**, v místnosti č. 1 (v mezipodlaží) v následujících hodinách:

čtvrtek 30. 3. 2006	pátek 31. 3. 2006
8.00 - 12.00 12.30 - 14.30	8.00 - 12.00 12.30 - 14.30

Výzva pro podnikatele a firmy

Dovolená a region 2006 v Ostravě

Ve dnech 21. - 23. 4. 2006 se uskuteční v Ostravě 9. ročník výstavy **DOVOLENÁ A REGION 2006**, na které se bude podílet i město Rýmařov prostřednictvím Studentského informačního centra (SIC), Národní 5, Rýmařov, ve spolupráci s SSOŠ Prima, s. r. o.

Všechny organizace, ubytovací a stravovací služby, rekreační zařízení Rýmařovska a obchody, které mají zájem o prezentaci, se mohou přihlásit na uvedené adrese nebo telefonicky na 554 211 525, kde dostanou bližší informace.

Hana Čoupková, SIC a CEKA Rýmařov

Představujeme současné zastupitele města

aneb

Koho při volbách letos (ne)zvolíme

Ing. Soňa Kovářiková (Nez.) se narodila 29. ledna 1956 v Rýmařově. Po absolvování střední školy v Bruntále a vysoké školy v Brně nastoupila do svého prvního zaměstnání na Státní statky v Rýmařově. Po narození dvou dcer Gabriely a Hanky se rozhodla profesně zaměřit na pedagogickou práci. Nastoupila na doplňkové pedagogické studium a funkční studium na Pedagogické fakultě MU v Brně, které zakončila státní zkouškou. Jako učitelka odborných předmětů působila od roku 1984 na Středním odborném učilišti zemědělském v Rýmařově, později, od roku 1992, vykonávala funkci statutárního zástupce ředitele školy.

V červenci roku 2004 uspěla v konkurzu na místo ředitele současné Střední školy Rýmařov, kde se jí podařilo dle svého koncepčního záměru prosadit profilaci školy na studijní a učební obory s gastronomickým zaměřením a na učební obory strojnické (ve spolupráci s firmami Al Invest Břidličná, a. s., Auto color Design, s. r. o., Stelon Malá Štáhle, Katr, a. s., Eurointermetall, s. r. o., Rýmařov) s cílem zvýšit flexibilitu, adaptabilitu a uplatnění absolventů školy na trhu práce.

Ing. Soňa Kovářiková se také aktivně zapojuje do sportovního dění ve městě. Je dlouholetou členkou výkonného výboru TJ Jiskra a předsdkyní volejbalového oddílu.

Ve které komisi či oblasti jste pracovala?

V současné době pracuji v komisi pro výchovu a vzdělávání a v komisi sociálních věcí a zdravotnictví. Působím jako člen školské rady při Základní škole, Rýmařov, Školní náměstí.

Co se vám konkrétně podařilo uskutečnit z vašich plánů a co již do konce volebního období nestihnete?

Společnými silami a za účinné pomoci Petra Kloudy, Jaroslava Kaly a Jarmily Labounkové se nám podařilo zachovat střední školství v Rýmařově a odvrátit tak koncepčně nastartovanou optimalizaci kraje. V rámci spolupráce s partnerskými městy Ozimek a Krompachy a s účinnou pomocí vedoucí odboru kultury a školství Leony Pleské se podařilo uskuteč-

nit a uvést v život mezinárodní sportovní a kulturní aktivity a získat potřebné finanční prostředky zpracováním projektu Euroregion Praděd.

Kde vidíte problémy či rezervy?

Problémy se rodí a postupně vystupují v důsledku změn v legislativě vyšší politiky. Zjišťujeme, že nová nařízení, zákony a vyhlášky nám všem a hlavně drobným podnikatelům svazují ruce a mnohdy nesmyslně zasahují do rozpočtů. Jednou větou řečeno: „Začínáme být papežštější než papež.“ Rezervy vidím ve spolupráci a pomoci všech rýmařovských občanů, kteří to s naším podhorským městečkem myslí dobře.

Co byste ve městě zlepšila hned a co v budoucnu?

Ke zlepšení by mělo dojít především v oblasti služeb. Také bychom se měli zamyslet nad tím, jestli naše mládež má kde trávit svůj volný čas. Chybí zde kluby, videokavárny a sportovní zařízení (bez poplatku), kde by se scházeli, komunikovali a využívali internet. Instituce, které tuto možnost nabízejí (knihovna, SVČ), jsou pro ně časově omezené. Do budoucna si přeji, aby se v Rýmařově i v jeho okolí podařilo opravit všechny komunikace a chodníky. Maximální zájem mám také na tom, abychom řešili zdravotní péči o občany. Těším se také na novou podobu

našeho náměstí po rekonstrukci.

Komu byste poděkovala za spolupráci v tomto volebním období?

Poděkovat bych chtěla především představitelům města P. Kloudovi a J. Kalovi, kteří se snaží odvést kus poctivé práce v zájmu životaschopnosti našeho města. Také všem členům zastupitelstva a občanům, kteří mají zájem pomoci, protože věřte, že tato mnohdy nelehká a časově náročná práce není doceněná.

Čtěla byste kandidovat do zastupitelstva města i v příštím volebním období?

Ano. Nerada odcházím od nedokončeného díla.

Máte nějakou zvláštní okolnost nebo připomínku, kterou byste ráda uvedla?

Každý dobrý rodák, který zde v Rýmařově zapustil své kořeny, nemůže být lhostejný k tomu, jak se naše město nadále bude rozvíjet.

Se kterou pohádkovou bytostí byste chtěla strávit den?

S Rákosníčkem, v každé situaci si umí poradit.

Jaké přání by vám měl splnit kouzelný dědeček?

Stálé zdraví, pozitivní myšlení a příznivé mezilidské vztahy nejen pro mne, ale pro všechny občany.

Kdybyste dostala šanci setkat se s významnou nebo zajímavou osobností (i nežijící), kdo by to byl?

Jan Amos Komenský a přivítala bych setkání s Karlem IV. na Karlštejně.

Koho nebo co byste si vzala s sebou na pustý ostrov?

Záleží na tom, jak dlouho bych na ostrově byla. Prstýnek princezny Arabely pro zajištění fyzických potřeb a pro duševní potřebu určité obě své dcery Haničku a Gábinku, protože jsou motorem mého života.

Vaše oblíbené jídlo, spisovatel, film, hudební skladba nebo zpěvák a proč?

Všechny druhy polévek a pokrmy z kuřecího masa. Miluji také čínskou kuchyni. Ze spisovatelů mám již od malička ráda Boženu Němcovou a K. J. Erbena. Film, který na mne nejvíce zapůsobil - Filadelfie (angl. Philadelphia) s Tomem Hanksem a Den pro mou lásku s V. Harapsem. Krimiseriál Columbo. V současné době můj oblíbený zpěvák: James Blunt, píseň Wisemen, Enya, Sínead O'Connor a skupina R.E.M., píseň Man On The Moon.

Vaše životní motto?

Hodně pravdivá jsou pro mne dvě motta: „Úsměv, to je zázrak, který při pohledu do očí ukáže, že je srdce doma“ a „Výchova dětí je zaměstnáním, kdy musíme umět ztrácat čas, abychom ho v budoucnu ušetřili“ (J. J. Rousseau).

Děkuji za rozhovor.

JiKo

Mgr. Vlastimil Baran, narodil se 23. 11. 1966 v Rýmařově. Po místním gymnáziu následovala pedagogická fakulta v Olomouci, obor učitelství 1. stupně. Od roku 1990 působí na zdejší základní škole, průběžně si rozšířil vzdělání o pedagogiku, následně pak o školský management. Dětem se věnuje i mimo školu jako trenér běžeckého lyžování. Kandidoval za sdružení Nezávislých, není členem žádné politické strany.

Ve které komisi či oblasti jste pracoval?

Oblastí mého zájmu bylo školství, kultura a práce v redakční radě Rýmařovského horizontu.

Co se vám konkrétně podařilo uskutečnit z vašich plánů a co již do konce volebního období nestihnete?

Mám dobrý pocit z průběhu slou-

čení základních škol, kdy díky vstřícné komunikaci města, vedení dřívějších škol i učitelů vše proběhlo hladce ku prospěchu dětí a rodičů. Také mě těší být součástí týmu, který se podílí na tvorbě a neustálém rozvoji našich rýmařovských novin.

Kde vidíte problémy či rezervy?

Kultuře jsme v tomto volebním

období zůstali v mnohém dlužni. **Co byste ve městě zlepšil hned a co v budoucnu?**

Bohužel nedostatek finančních prostředků je většinou nepřekonatelnou mezí žádaného rozvoje. Přivítám aktivity vedoucí ke společensky bohatšímu životu v našem městě.

Komu byste poděkoval za spolu-

Práci v tomto volebním období?

Všem, se kterými mě pojil společný zájem o rozvoj Rýmařova.

Chtěl byste kandidovat do zastupitelstva města i v příštím volebním období?

Ano, myslím si, že bezmála tisíc obyvatel Rýmařova, což jsou žáci i zaměstnanci naší školy, by měl mít svého zástupce v městském zastupitelstvu. Tak chápu svou roli i dnes.

Máte nějakou zvláštní okolnost nebo připomínku, kterou byste rád uvedl?

Nemám rád politikaření a jsem

rád, že jsem se s ním, snad krom úvodních povolebních týdnů, mezi kolegy zastupiteli nesetkal. Podstatná je myšlenka a následný skutek, a ne to, kdo je autorem.

Se kterou pohádkovou bytostí byste chtěl strávit den?

Na pár věcí bych se rád zeptal Děda Vševěda.

Jaké přání by vám měl splnit kouzelný dědeček?

Nerad bych byl příčinou rozšíření něho vydání tohoto Horizontu.

Kdybyste dostal šanci setkat se s významnou nebo zajímavou osobností (i nežijící), kdo by to**byl?**

Zůstanu u profese. Rád bych si vyměnil zkušenosti s Janem Amosem Komenským.

Koho nebo co byste si vzal s sebou na pustý ostrov?

Rád dělám lidem radost; asi bych mnohé potěšil, kdybych s sebou na pustý ostrov odvezl ministra zdravotnictví Ratha.

Vaše oblíbené jídlo, spisovatel, film, hudební skladba nebo zpěvák a proč?

Mám rád laskavý český humor a to ovlivňuje i můj výběr oblíbenců: Jirotkův Saturnin, Men-

zlovy Postřiziny, písničky Jarka Nohavici. A pokud jde o jídlo, jsem opět vlastenec: omáčky, knedlíky, buchty, smažák...

Vaše životní motto?

Můj dvou a půlletý Honzík mě fascinuje, s jakou radostí vše prožívá. My dospělí se necháme vláčet starostmi, plněním termínů a úkolů a nemáme čas si uvědomit, že například to, co jsme právě prožili, by stálo za dětské zardování se. Pokud bych měl tedy formulovat své životní motto, pak Carpe diem - Užívej dne.

Děkuji za rozhovor.

JiKo

Kritickýmá očima

Některým pejškařům zase otrnulo

Někdo se zkrátka nepoučí a nepoučí. Dělá, někdy neúmyslně, jindy s dosti průhledným záměrem, věci, nad kterými by někdo jiný jen kroutil hlavou a ukazoval dotyčnému na čelo. Oč vlastně jde. V našem tisku jsme opakovaně poukazovali na lhostejnost a bezohlednost některých pejškařů, kteří denně porušují vyhlášku města Rýmařova o zákazu volného pobíhání psů v zastavěné části města tím, že své čtyřnohé miláčky zkrátka a dobře vypustí ze svého obydlí a začnou se po nich shánět, až se venku šefí. Nebo také vůbec ne. A pokud jednoho krásného dne u takového majitele zazvoní městská policie s fotografií jeho volně pobíhajícího psa a vyřkne ortel v podobě tučné sankce, majitel ze sebe najednou začne soukat podivné výmluvy o otevřené brance, o vysoké sněhové bariéře, přes kterou se jeho miláček přehoupl za svobodou, nebo že se zkrátka údajně utrhla ze řetězu. Nic naplat, za nedbalost se platit musí. Mnoho z těchto lidí si vůbec neuvědomuje, že kromě to-

ho, že jeho pes si volně „lítá“ na svobodě, zároveň znečišťuje okolí exkrementy a nevhodně obtěžuje slušné majitele případných hárajících fen, mohou zejména větší psi plemena ohrožovat spoluobčany nebo dokonce děti jdoucí ráno do školy.

A co teprve, když se z takového vlčáka, který by podle majitele ani mouše neublížil, stane zuřící bestie, která při pokusu o odchycení pokouše policistu a zdemoluje odchytové zařízení, a to přes působení utišujících prostředků? Jediné štěstí, že tato psi šelma, díky Bohu, nepotkala někoho, na kom by si „smlsla“, například již zmíněné dítě. Pak nezbyvá bohužel nic jiného než „krvelačnou šelmu“ po několika marných pokusech o odchyt zastřelit služební zbraní. Domníváte se, že je to zcela vymyšlená situace? Nikoliv. Tento příběh, i se smutným koncem pro dotyčného psa, se nedávno odehrál v ulicích našeho města. Majitelka zmíněného pejška dokonce dva dny nevěděla, kde se její zvíře nachází.

Téměř denně mohou naši občané

vidět samovolně se venčící pejšky, jejichž majitelům bylo zatěžko sejít panelákové schody a svému miláčkově věnovat alespoň těch deset nebo patnáct minut procházky. Je to přeci tak snadné. Otevřít dveře, vypustit a pak se jen dívat za záclonou či z okna, jak se náš milý pejsek prohání spolu s ostatními čtyřnohými kamarády po sídlišti nebo náměstí. Najdou se i takoví, kterým ani čtvrtá nebo pátá bloková pokuta městské policie nezasáhne do svědomí. A co na to městská policie?

Jen od počátku roku odchytla více jak dvě desítky potulných psů. Udělila nespočet blokových pokut. Bohužel velkým problémem zůstává umístění odchycených psů v psím útulku. Rýmařov vlastní nemá a ten regulární v Olomouci či v Opavě je moc daleko a je příliš drahý. Nouzově slouží městu záchytný kotec v prostoru čističky odpadních vod, kde je pes umístěn na přechodnou dobu, než se najde majitel, případně než o psa projeví někdo zájem.

Ale v tomto směru snad svítá na

lepší časy. Starosta obce Dětrichova inicioval vybudování psího útulku v prostoru bývalých kasáren. Projekt si vyžádá investici několika milionů korun. Osloveny byly obce a města Rýmařovska a Bruntál. A co na to představitelé našeho města? „Nejbližší útulky jsou příliš daleko a jsou značně přeplněné. Tato možnost jsme přivítali a momentálně je celá záležitost ve fázi projektu a shánění finančních prostředků. Pro město Rýmařov to znamená jistou výhodu v tom, že budeme mít bez problémů kam vozit odchycené psy za předem daný poplatek. Dětrichov patří do Sdružení obcí Rýmařovska a naše město bude mít na základě budoucí smlouvy přednostní právo na umístění odchycených psů v tomto útulku,“ sdělil starosta města Rýmařova Petr Klouda. Jako člen mysliveckého sdružení vidí ve svém rajónu potulné psy nerad. Zvěř je v zimě značně vysílená a zaběhlý pes ji uštvě doslova na dvacet metrů. Pak musí nutně přijít ke slovu zbraň, která ubrání práva slabšího. Už i v této souvislosti je třeba upozornit majitele větších plemen psů, že jejich miláček může být za určitých zákonem daných podmínek v honitbě i mysliveckou stráží uloven. Vůbec nejideálnější situace by byla taková, kdyby nebylo potřeba žádných útulků, lidé by měli pejšky rádi a jako ke svým opravdovým přátelům se k nim chovali. JiKo

Městská policie žádá majitele psů (viz foto), aby se přihlásili na služebně městské policie a své psy si co nejdříve vyzvedli.

Foto: archiv Městská policie Rýmařov

Zdravotnictví

Chirurg Peter Ziman dostane Zlatý záchranařský kříž

Lékař Peter Ziman z bruntálského pracoviště Nemocnice, s. r. o., Rýmařov dostane vyznamenání Zlatý záchranařský kříž za rok 2005. Ocenění získávají profesionálové i laici, kteří s mimořádnou obětavostí zachránili lidský život. Komise složená ze zástupců záchranařských složek a časopisu Rescue Report, který nominace na vyznamenání přijímá, vybrala bruntálského chirurga proto, že minulý rok v srpnu excelentním zákrokem zachránil život smrtelně zraněnému šestadvacetiletému Tadeuszi Kristenovi z Orlové. Tomu na Mistrovství Evropy ve westernových disciplínách v Rýmařově vrhač nožů probodl srdeční komoru.

„Vážím si ocenění, je to pro mě velká pocta. Beru ho ale jako poděkování celému týmu, který se na záchraně mladíkova života podílel,“ reagoval na vyznamenání

chirurg Peter Ziman. Říká, že je bude také považovat za počtu celé chirurgické obci. „Nepamatuji si, že by chirurg dostal podobné ocenění,“ uvádí MUDr. Peter Ziman s tím, že šlo o výjimečnou akci za výjimečných okolností. „Bez souhry všech lidí v danou chvíli by se nedalo udělat nic,“ dodal lékař.

„Pan doktor Ziman byl jasným favoritem. Jeho zárok byl výjimečný,“ zhodnotila vše předsedkyně komise, která o vyznamenáních rozhodovala, a iniciátorka projektu Zlatý záchranařský kříž Jana Bradáčová. Cena se uděluje v sedmi kategoriích, přičemž bruntálský chirurg dostane speciální ocenění časopisu Rescue Report za nejlepší záchranařský čin minulého roku. „Ocenění přijme pan ministr obrany i pan prezident. Slavností předání vyznamenání proběhne 6. dubna na Pražském

hradě,“ řekla Jana Bradáčová. Zástupci časopisu hodlají ocenit také osádku sanitky, ve složení lékař MUDr. Ondřej Kroupa, sestřička Soňa Janíková a řidič-záchranař Marek Petrek, která poprvé resuscitací přivedla mladíka k životu. Podruhé to byl chirurg Peter Ziman.

Když Tadeusze Kristena přivezli do bruntálské nemocnice, jeho srdce nebylo. Lékař Peter Ziman ještě na vozíku, kterým ho vezli ze sanitky na operační sál, šestadvacetiletému muži otevřel hrudník, našel a jedním prstem ucpal krvácející ránu v srdci a dalšími pak srdce masíroval, až začalo znovu bít. Potom mladíka operoval. Právě Tadeusz Kristen, který je banským záchranařem, navrhl chirurga Zimana na ocenění. „Neznám v Česku člověka, který by si toto vyznamenání zasloužil víc,“ řekl o muži, který mu za-

chránil život, Tadeusz Kristen. Ten už je natolik fit, že se vrátil zpátky do práce.

„Jsme velmi rádi, že pan doktor Ziman ocenění dostal. Myslím, že si ho zasloužil,“ uvedl ředitel Nemocnice, s. r. o., Rýmařov MUDr. Marian Olejník. Řekl, že dosud neměl možnost setkat se s někým, kdo by podobné vyznamenání dostal.

Simona Součková, tisková mluvčí

Odhalit nádorová onemocnění pomáhá poradna pro onemocnění prsu

Mammologickou poradnu pro onemocnění prsu, která funguje od minulého roku na poliklinice v Bruntále, navštěvuje stále více pacientek. Lékaři tady totiž provádějí nejen genetické vyšetření prsu, ale i dalších zhoubných nádorů. Poradna, která je jednou ze šesti specializovaných ambulancí chirurgického oddělení bruntálského pracoviště Nemocnice, s. r. o., Rýmařov, spolupracuje s Onkologickým centrem J. G. Mendela v Novém Jičíně.

„Loni jsme v mammologické poradně vyšetřili asi dva tisíce žen a jejich počet stále stoupá,“ uvedl primář chirurgického oddělení

bruntálského pracoviště Nemocnice, s. r. o., Rýmařov MUDr. Jiří Sedláček. Počet nádorových onemocnění podle statistik roste. Předvídat u jednotlivce, zda u něj k nádorovému onemocnění dojde, je stále velmi těžké. „Genetika se ale dostala již poměrně daleko a lze v některých případech předpokládat, že k nádorovému onemocnění dojít může. Jde zejména o zhoubné onemocnění prsní žlázy, vaječnicku, tlustého střeva a konečnicku,“ uvedl primář MUDr. Jiří Sedláček. Ten se třicet let zabývá problematikou onemocnění prsní žlázy. „Na základě zkušeností

jsem dospěl k závěru, že je nutno zmapovat obyvatelstvo z genetického hlediska, a tak získat informace o rodinách s častějším výskytem nádorových onemocnění,“ vysvětlil primář.

V devadesáti procentech se na nádorech prsu podílejí vnější faktory. Riziko, že žena onemocní zhoubným nádorem, se potom pohybuje kolem sedmi až deseti procent. V pěti až deseti procentech se však může jednat o dědičnou formu. Zhoubný nádor se projevuje ve dvou generacích u blízkých příbuzných v rizikovém věku pacienta, který je často mladší 45 let. Protože se dědičné onemocnění zhoubným nádorem prsu vyskytuje v mladém věku, nemohou být postižené ženy odhaleny mamografickým screeningem. Rodiny s postiženým genem lze tedy zjistit pouze genetickým vyšetřením.

„Příčinou genetické formy zhoubného nádoru prsu bývá poškozený (mutovaný) gen BRCA1 a BRCA2. Tyto změny genu se pak předávají z generace na generaci - jak na dcery, tak syny. Genetický zhoubný nádor prsu se často vyskytuje současně se zhoubným nádorem vaječnicku. Nositelé poškozených genů BRCA1 a BRCA2 mají předpoklad, že ze šedesáti až pětadesáti

procent nemocných nádorem prsu, hrozí jim ale i onemocnění jinými zhoubnými nádory - například děložní, vaječnicku, prostaty či tlustého střeva,“ upřesnil primář. Pokud pacienti patří do rodiny s nádorovými onemocněními a mají o sebe nebo o své děti obavy, pak je nejlepší svěřit se do rukou odborníků. „Výsledky genetického vyšetření přinesou buď úlevu, nebo potvrzení obav,“ uvedl primář. Genetické vyšetření má několik kroků. Prvním je vyplnění genetického dotazníku. Ten by měli pacienti vyplnit doma s velkou pečlivostí a za spolupráce členů rodiny. Druhým krokem je zhodnocení dotazníku. Pokud je indikace, lékaři vyšetřovaného odešlou do genetického centra. Tam provedou nové hodnocení a u těch pacientů, které vyberou, dělají vyšetření na poškozený gen BRCA1, BRCA2 nebo i jiné geny. „Diagnostika i léčba je u nás na vysoké úrovni. Je nutné mít na paměti, že malé nádorky zachycené brzy nemusí vůbec ohrozit život. Důležité je proto přijít včas!“ zdůraznil primář MUDr. Jiří Sedláček. Informace lze získat na poliklinice v Bruntále a také na telefonním čísle 554 700 315. Simona Součková, tisková mluvčí

Školství

Na gymnáziu vznikne komunitní centrum

Již v dubnu tohoto roku by se mělo v přízemí nové budovy rýmařovského gymnázia začít budovat tzv. komunitní centrum. Projekt, který inicioval Moravskoslezský kraj a spolufinancuje Evropská unie, si klade za cíl zpřístupnit školu občanům města a proměnit ji ve středisko vzdělávání, kulturního a společenského života.

Nabídku na vytvoření komunitních center při středních školách vyhlásil Moravskoslezský kraj před rokem a půl. Ze všech zájemců se mezi partnery projektu nakonec začlenilo osm středních škol, gymnázií a obchodních akademií - z Orlové-Lutyně, Opavy, Krnova, Oder, Vítkova, Nového Jičína, Bruntálu a Rýmařova. Takto vzniklá síť komunitních center by měla poskytovat široké

veřejnosti zázemí pro celoživotní vzdělávání a sociální integraci. Centrum má být otevřeno všem, včetně zdravotně handicapovaných, seniorů, nezaměstnaných, příslušníků národnostních menšin či matek s dětmi, tj. těch skupin (komunit), které jsou ve společnosti nějakým způsobem znevýhodněny.

Projekt s oficiálním názvem *Podpora rozvoje komunitních škol* je součástí aktivit Společného regionálního operačního programu, jež se zaměřují na rozvoj lidských zdrojů, tedy především na vzdělávání. Vzhledem k tomu, že hlavními centry vzdělávání ve městech jsou školy, staly se tyto instituce ideálním potenciálním partnerem projektu. Jednoduše řečeno, školy, které dosud poskyto-

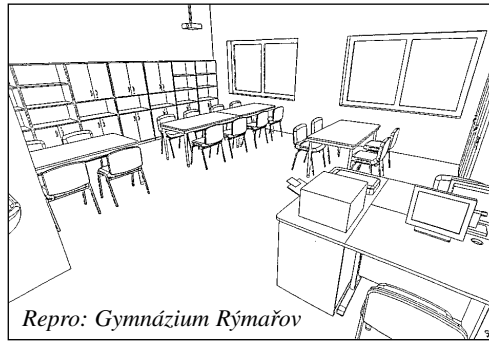
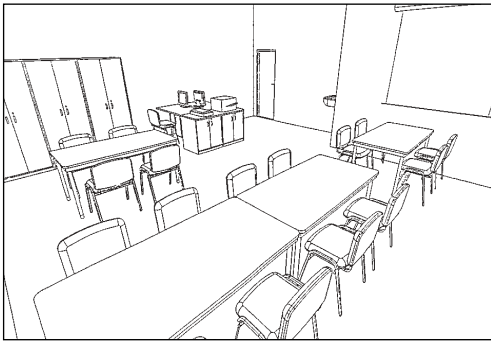
valy vzdělání hlavně studentům, tj. mladé generaci, by se vznikem komunitních center měly začít sloužit i dalším zájemcům o vzdělání, ale i o jiné možnosti společenského či kulturního využití.

Rýmařovské komunitní centrum by mělo fungovat rovněž jako místo k setkávání lidí se společnými zájmy či problémy. Lidé, kteří hledají práci, mohou využít volného přístupu na internet, zájemci o cizí jazyky si budou moci vybrat z několika kurzů, uvažuje se o vybudování filmového klubu, jehož činnost v rámci městského kina byla dočasně zastavena, k dispozici bude i malá knihovna.

Gymnázium Rýmařov nechalo vypracovat návrh centra, jež by mělo odpovídat všem potřebám svých potenciálních návštěvní-

ků. Měla by vzniknout prostorná studovna pro zhruba 20 lidí, vybavená moderní počítačovou a audiovizuální technikou, určená k pořádání kurzů (jazykových, počítačových, rekvalifikačních ad.), přednášek, školení, besed, výstav a přehlídek, soutěží, ale také k setkání zájmových skupin apod. Činnost centra bude řídit koordinátor, jehož hlavním úkolem bude vedle zajišťování programu také vypracovávání projektů a žádostí o dotace z příslušných fondů. Rekonstrukci prostor, jejich přeměnu na komunitní centrum a vybavení studovny bude sice financovat jmenovaný program, samotný provoz centra však již bude ležet na bedrech školy.

Komunitní centrum Gymnázia Rýmařov má v úmyslu spolupracovat s ostatními neziskovými organizacemi ve městě a začlenit se tak plně do jeho společenského života. Prvním návštěvníkům by se mělo otevřít 1. ledna příštího roku. Kurzy cizích jazyků pro veřejnost probíhají na gymnáziu již od září 2005 a podle zájmu občanů se otevírají stále nové. (Další zájemci se mohou registrovat v kanceláři školy.) ZN

Repro: Gymnázium Rýmařov

Na koncertě konzervatoristů vystoupily i absolventky ZUŠ Rýmařov

Ve čtvrtek 9. března uspořádala rýmařovská ZUŠ koncert vážné hudby, na němž účinkovali studenti brněnské a kroměřížské konzervatoře. Polovinu ze čtveřice mladých hudebníků přítom tvořily klavíristky z Rýmařova, absolventky zdejší umělecké školy z třídy Evy Hradilové. Helena Chlebcová a Petra Pachovská, která s sebou navíc přivezla dva své kolegy, tímto

koncertem předvedly, kam se jejich interpretační umění za dobu studií posunulo, a zároveň potvrdily, že i na malém městě se rodí velké talenty.

Koncert zahájila Helena Chlebcová *Dvouhlasou invencí č. 9* Johanna Sebastiana Bacha a dvěma skladbami Roberta Schumanna, *Usínající dítě* a *Důležitá událost*. Helena studuje klavírní hru v prvním roční-

ku brněnské konzervatoře ve třídě profesora Jiřího Peši.

Po ní vystoupila s poměrně rozsáhlým a skutečně precizně zahrnaným repertoárem její někdejší rýmařovská spolužačka Petra Pachovská. Petra se připravuje ve třídě Jany Špaňhelové na konzervatoři v Kroměříži na maturitu. Na její interpretaci jsou již patrné roky soustředěné práce, ba dokonce jistá míra virtuozity, která se projevuje v náročných dynamických skladbách, jež tvořily program jejího vystoupení. Petra Pachovská před rýmařovským publikem zahrála dvě věty ze *Sonáty B dur* Ludwiga van Beethovena a dvě etudy Friderika Chopina. Z nich nejbližší je jí podle vlastních slov Chopinova *Etuda E dur*, dobře známá i v orchestrální podobě, kterou klavíristka přispěla i do právě vznikajícího školního DVD naší ZUŠ. Vystoupením třetí účinkující, Moniky Bané z Uherského Brodu, vystřídala na pódiu impo-

zantní klavír něžná a galantní kytara. Zazněly tři charakteristické kusy Federika Morena *Torrobey I. Preambulo*, *V. Albada* a *IV. Los Mayos* a poté *Fantazie na vlastní téma* Františka M. Knížete. Monika Baná se letos rovněž připravuje na maturitu, a to pod vedením kroměřížského profesora Stanislava Heglase.

Jako poslední se obecenstvu představil student kroměřížské konzervatoře Tomáš Koutný, původem z Chropyně. Tomáš studuje hru na trubku ve třídě Láзара Kruze a k interpretaci si vybral *Koncert pro trubku a orchestr* Alexandra Grigorjeviče Arutjunjana, jež mohli rýmařovští posluchači slyšet v úpravě s klavírním doprovodem Petry Pachovské. Na otázku, proč si vybral právě tuto skladbu, Tomáš odpovídá: „*Její autor je Armén a používá v komponování hodně folklórních prvků, což mne zaujalo.*“ O vřelém vztahu mladého interpreta k folklóru

svědčí i jeho zmínka, že se vedle vážné hudby s gusem věnuje i hraní v dechovce.

Všichni účinkující předvedli na pódiu koncertního sálu skvělé výkony, na nichž byla znát každodenní intenzivní příprava. Studenti konzervatoří cvičí na

své nástroje až šest hodin denně. Oproti studiu na základní umělecké škole, kam docházeli jednou dvakrát týdně odpoledne, se jim na konzervatoři stala hudba hlavní náplní života. „Konzervatoř žije jenom hudbou,“ říká Petra Pachovská a Tomáš Kou-

tný ji doplňuje: „*Také náš vztah s profesory je tam mnohem bližší.*“ Helena Chlebcová je teprve v prvním ročníku a konzervatoristické studium má v podstatě před sebou, ostatní tři hudebníci však už letos jeho první část ukončí maturitou. Pak je čekají

další dva roky na konzervatoři. A co potom? „*Všichni chceme pokračovat na akademii nebo na nějaké vysoké škole. Hudbě se chceme, pokud to půjde, věnovat profesionálně. No, a když to nevyjde, budeme učit,*“ odpovídá s úsměvem Tomáš Koutný. ZN

Na Primě se soutěžilo na téma Praha a Varšava

Ve čtvrtek 9. března se v jedné z učeben SSOŠ Prima konal již třetí ročník česko-polské soutěže v anglickém a německém jazyce. Soutěž, která vznikla jako jedna z forem upevnění vzájemných vztahů mezi rýmařovskou Primou a Zespól škol v Ozimku, je letos navíc spojena s 15. výročí existence Primy.

Jazykové klání navázalo organizačně i tematicky na předchozí dva ročníky. Zatímco předloni si polští profesori připravili pro

české studenty otázky na téma Ozimek a čeští naopak prozkoušeli znalosti polských studentů o Rýmařovu a loni se tematické okruhy rozšířily na regiony opolského vojvodství a Rýmařovska, hlavním tématem letošní soutěže byla hlavní města obou zemí. Studenti z Ozimku odpovídali v písemném testu i v postupovém ústním kole na otázky o Praze, jejich čeští soupeři si lámali hlavu nad historií a reáliemi Varšavy.

Z osmi dvojic, které proti sobě stály na počátku, byli nakonec mezi angličtináři nejúspěšnější Barbora Nepožtková za českou část a Justyna Sojka z polské delegace, z němčinářů prokázali nejlepší znalosti i schopnost dorozumět se cizí řečí Vojtěch Kožuch za Primu a Alexandra Zyla za střední školu z Ozimku. V rámci doprovodného programu navštívili polští hosté kostel archanděla Michaela a rýmařovské muzeum a poté si podle své chuti

mohli prohlédnout centrum města. V příštím, čtvrtém ročníku budou pro jazykové klání vyhlášena maturitní témata, např. ekologie. Letos na jazykovou soutěž ještě navážou dva sportovní turnaje, v košíkové a odbíjené, a závěrečný společenský večer. Pedagogové z ozimecké školy chystají rovněž několik akcí, na něž pozvou své české kolegy, a to v souvislosti s 60. výročí existence Zespól škol v Ozimku. ZN

Geografická soutěž středních škol „Kolumbus“

V pátek 10. března se SSOŠ Prima Rýmařov zúčastnila geografické soutěže studentů středních škol pod názvem Kolumbus. Tuto soutěž již tradičně pořádá Vyšší odborná škola cestovního ruchu v Hradci Králové jako součást regionálního veletrhu cestovního ruchu.

Školu reprezentovali studenti třetích ročníků. Aby nasbírali co nejvíce zkušeností, byla do soutěže připravena dvě družstva. Studenti Primy se v žádném z pěti disciplín neztratili a celou soutěž si náležitě vychutnávali. Hledali správné odpovědi na všetečné znalostní otázky, umís-

Fota: SSOŠ Prima

tovali kreslené i fotografické nápovědy do různých zemí světa, poznávali evropská města, ale určovali také hrady a zámky naší vlasti nebo odpovídali na otázky z oblasti zajímavostí České republiky.

Všichni studenti se zúčastnili zeměpisného klání poprvé v živo-

tě. Na soutěž přijelo celkem 14 středních škol. Družstva na prvních místech dosáhla na 170 bodů, družstva poslední získala 50 bodů. Naši studenti se svými 120 body sice nezískali vavříny vítězů, ale odnesli si dobrý pocit z toho, že udělali něco navíc i sami pro sebe. Ing. Eva Savišová

Jak se žije v Rýmařově ...

učitelům

Třetí pokračování našeho seriálu *Jak se žije v Rýmařově ...* se v souvislosti s blížícím se Dnem učitelů (28. března), kterým si každoročně připomínáme výročí narození Učitele národů Jana Amose Komenského, zaměří právě na profesi (či spíše řeholi) pedagogickou.

Historii školství v našem regionu se podrobně věnuje Mgr. Jiří Karel v článku *Vzdělávání na Rýmařovsku*, který tvoří stěžejní stať celobarevného vydání Rýmařovského horizontu 23/2003 *Rýmařovsko školou povinné*. Pro účely úvodu k sondě do života rýmařovských učitelů z tohoto textu vybíráme několik stručných údajů.

Počátky školství na území podhorského městečka a přilehlých obcí nejsou písemně doloženy, ale lze předpokládat působení potulných učitelů u nás nejméně od 15. století. První zmínka o stálé škole pochází z roku 1586 a týká se školy ve Skalách (Hankšteině), o škole v Rýmařově se dochoval nejstarší záznam z roku 1590, kdy pro ni byla z nařízení Ferdinanda Hoffmanna z Grünbüchlu, majitele rabštejského panství, postavena zděná budova vedle tehdejšího hřbitova, tedy na místě dnešní zvláštní školy. První učitel této školy, výborný hudebník a skladatel, se jmenoval Rudolf Vogler Aucuparius. Dle pramenů v Rýmařově dlouho nepobyl, nicméně jeho jméno můžeme považovat za počátek známé linie rýmařovských pedagogů, která vede od konce 16. století až k dnešním dnům.

Školy vnikaly i v okolních obcích, za Marie Terezie a Josefa II. takřka všude, i v těch nejmenších osadách. Od poloviny 19. století, kdy rozvoj průmyslu kladl větší nároky na vzdělání, v nich už neučili místní řemeslníci či vojenští vysloužilci, ale vzdělání pedagogové. V Rýmařově existovaly roku 1876 tři obecné školy (dívčí, chlapecká a soukromá klášterní), roku 1924 vnikla navíc menšinová škola česká v budově Dělnického domu (U Pátka). Brzy se otevíraly i školy tzv. pokračovací, např. kupecká, živnostenská, Flemmichova tkalcovská nebo reálné gymnázium (nižší od 1873, vyšší od 1902). Od roku 1880 existovala v Rýmařově také hudební škola.

Po roce 1945 došlo na Rýmařovsku ke zvratu, výměně obyvatelstva a během následujících let k několika reformám ve školství. Všechny tyto změny v samotném Rýmařově do dnešních dnů přežily dvě základní školy, nedávno spojené, jedna zvláštní, vystupující pod novým názvem Základní škola, Rýmařov, Školní nám. 1, p. o., dále gymnázium a střední odborné učiliště, nyní přejmenované na Střední školu, Rýmařov, p. o. Před 15 lety byla založena soukromá střední škola Prima. Kromě toho ve městě funguje základní umělecká škola a tři školy mateřské. Ve všech jmenovaných vzdělávacích zařízeních učí v současnosti přibližně 180 pedago-

gů, kteří kráčíjí ve stopách svých známých i méně známých předchůdců, např. prvního ředitele nižšího reálného gymnázia Albina Niemetze, řídícího české školy Ferdinanda Bartáka, ale i poválečných osobností, jako byl František Vychodil či Jaroslav Němec. Oslovili jsme tři rýmařovské pedagogy, zástupce tří generací a zároveň tří vzdělávacích stupňů, abychom zjistili, jak se podle nich dnes žije učitelům v Rýmařově.

Marianna Hanáková působí jako učitelka na druhém stupni základní školy už čtyřicet let. Pochází z Olomouce, kde navštěvovala gymnázium a poté na pedagogické fakultě vystudovala obor Matematika - tělocvik. Záhy po ukončení studií, v roce 1965, se díky umístění ocitla v Rýmařově. Protože ráda lyžovala, vůbec se tomu nebránila. Začátky přesto byly dost těžké. Na mladou ženu z velkého města působilo podhorské městečko jako konec světa, kde vlak končí svou trasu a odkud autobus do nepříliš vzdálené Olomouce jede dvě hodiny. Depřimujícím dojmem působily i dlouhé zimy a pozdní jara. Na druhou stranu měl pro ni jakožto sportovce zasněžený Rýmařov své kouzlo a navíc znamenal touženou očekávanou svobodu, osamostatnění od rodičů. S těmito smíšenými pocity nastoupila na rýmařovskou základní školu, kde poté s výjimkou šestiletého intermezza na místním gymnáziu učila takřka celý život.

Nejsilnější vzpomínky na vlastní školní docházku, která je pro ni východiskem ke srovnání s dnešním systémem vzdělávání, zasahují v případě Marianny Hanákové do dob středoškolských studií. Roky na gymnáziu v Hejčíně považuje za velmi důležité, navázala zde přátelství na celý život a zároveň získala vědomosti, jež z ní učinily životaschopného člověka. Profesori byli tehdy dle jejích slov mnohem přísnější a náročnější, studenti však díky jejich přístupu ovládli velkou šíři vědomostí. Škola, především základní a střední typu gymnázií, by měla člověka vybavit do života všeobecným rozhledem, právě ten ovšem Marianna Hanáková u dnešní mládeže postrádá, stejně jako samotný zájem o učení. Podle jejího názoru se s tím, jak

se rozšířila nabídka středních škol a zmenšilo riziko, že se žák na školu nedostane, přestaly děti na základní škole tolik snažit. Jako na jiných malých městech i v Rýmařově podle ní chybí konkurenční prostředí, které by v dětech probouzelo soutěživost a dravost. Bohužel postupně klesla i autorita učitelského povolání.

Na vysoké škole Marianna Hanáková studovala obory, které ji bavily, a tak i na tyto roky vzpomíná ráda. V Rýmařově ji však ještě čekala škola života. Když nastoupila v polovině 60. let do zaměstnání, měla spoustu mladých kolegů. Pořádali společné akce, společné Vánoce, atmosféra zkrátka byla přátelská. V tom se podle jejích slov v podstatě nic nezměnilo. I dnes se na své škole cítí dobře, díky kolegům, včetně těch mladých, i díky vedení. Na šéfy měla prý v životě vždycky štěstí, a snad i proto byla a dosud je ve svém povolání spokojená.

Když má uvést vzor dokonalého učitele, vybavuje si svého prvního ředitele Františka Vychodila, kterého obdivuje i proto, čemu všemu se kromě kantorky dokázal věnovat. S láskou vzpomíná i na svou gymnaziální profesorku češtiny, která v ní probudila zájem o literaturu. Dobrý učitel podle jejího názoru musí mít v první řadě rád děti, protože jen tak může žáky získat pro to, co je chce naučit. Naopak ideální žák by měl mít nejen nadání, ale zároveň by měl umět svým nadáním vzbuzovat respekt, a nikoliv odpor vrstevníků. Pro talentované žáky je někdy těžké nepopudit své okolí proti sobě. Jedna z vlastností, kterých si jako učitelka u žáků cení, je skromnost.

Z každého úspěchu svých svěřenců má velkou radost, zvláště když se v její třídě najde talentovaný matematik. Je si ovšem vědoma, že ani sebelepší studijní výsledky či vítězství v soutěžích a olympiádách nakonec člověku nezaručí úspěch v životě a že mnohdy záleží na jiných faktorech a vlastnostech než na prospěchu či absolvování prestižní školy.

Na otázku, co by měl žákům dát právě její obor, tedy matematika, odpovídá, že je pro ni zadostiučiněním, když se žáci na hodiny tohoto poměrně těžkého předmětu nepřipravují s nechutí. Nečeká, že každý hned bude geniálním matematikem, ale naopak se snaží pracovat se všemi tak, aby se „na tisíce příkladech naučili ten tisíce první“.

Jedním z největších problémů Rýmařova, který Marianna Hanáková výrazně vnímá, je masivní odliv mladé generace, zvláště té vysokoškolsky vzdělané. Lidé, kteří odcházejí do větších měst na studia, se většinou už nevracejí, protože ve svém rodišti nenacházejí pracovní příležitosti. Ona sama má své místo ráda a nikdy nelitovala, že zde žije. Za jeden z jeho největších kladů považuje okolní panenskou přírodu. Na druhou stranu je názoru, že tuto přednost místní lidé málo využívají. Turismus, který by do upadajícího re-

gionu mohl přinést práci a peníze, je stále málo rozvinut. Je podle ní velká škoda, že město s bohatou historií a krásnou krajinou v okolí pomalu zachází na úbytě, že zaniká nemocnice a školy musí bojovat o přežití.

A jak se podle Marianny Hanákové žije učitelům v Rýmařově? „*Tvrdím, že v Rýmařově se učitelům nežije špatně. Jejich plat je ve srovnání s jinými odvětvími slušný a učitelé si alespoň v toto ohledu nemohou stěžovat. Pokud lidem schází kulturní vyžití, nic jim nebrání v tom, aby si zajeli do Olomouce nebo do Ostravy. Vždyť jsme krásně uprostřed. Člověk nemůže mít všechno, panenskou přírodu i kulturu na úrovni.*“

Jana Kroutilová (26) je učitelkou na 1. stupni základní školy v Rýmařově. Pochází ze Zbýšova u Brna a do Rýmařova se přistěhovala před sedmi lety. První dojem na ni město neudělalo právě nejlepší. Vzpomíná, že když poprvé přijížděli do Rýmařova směrem od Ondřejova a v husté mlze zaostřovali ceduli „Vítá Vás Rýmařov“, jen nevěřícně mlčeli, snad úžasem, snad hrůzou. První roky si Jana zvykala na zdejší zimy, poznávala okolí a ukazovala svým žákům, kde že je ta civilizace. Dnes, když už si tu našla přátele a zvykla si na život „*v tomto trochu specifickém koutu republiky*“, tvrdí, že je tu krásně. Na období vlastní povinné školní docházky nemá žádné výrazné vzpomínky. Základní školu navštěvovala ve Zbýšově u Brna, poté vystudovala Střední pedagogickou školu v Boskovicích a na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně absolvovala obor Učitelství pro 1. stupeň ZŠ. Po střední škole působila rok v Ivančicích jako učitelka mateřské školy a poté učila dva roky na základní škole v Horní Měště. Jak říká, byla to zajímavá zkušenost. V Rýmařově učí pátým rokem.

Na otázku, jaké vlastnosti by měl mít dobrý učitel, odpovídá, že by měl mít schopnost vcítit se do žákovy duše, jednat trpělivě, kreativně a důsledně. K žákům by měl přistupovat především jako člověk. Podle jejích slov není profesie učitele myslitelná bez dobrého vztahu k dětem. Při otázce, zda má nějaký vzor dokonalého učitele, si vybavuje paní profesorku ze střední školy, která vyučovala hudební výchovu. Zpočátku si na ni studenti nemohli zvyknout, ale Jana v ní později ob-

jevila zralou a kultivovanou osobnost se smyslem pro humor a hlubokými znalostmi v oboru.

Jak podle Jany Kroutilové naopak vypadá ideální žák? Je slušný, svědomitý, zvědavý, nezávislý v myšlení, originální, vytrvalý a upřímný. Musí si také uvědomit, že učení je velmi těžká práce. Jako třídní učitelka v 5. A údajně právě v této třídě potkala mnoho téměř ideálních žáků.

Škola by podle Jany Kroutilové měla žáky vybavit jak základními vědomostmi, tak určitými návyky a postoji. Naučit je umění jednat s lidmi a přesvědčovat je, proč si školu nezprotivit, je však dle jejích slov v poslední době nadlidský výkon. Jako učitelka na prvním stupni se snaží dětem vštípit základní morální hodnoty a kladný postoj k vzdělávání i nezbytnému sebevzdělávání.

Na otázku, co jí v Rýmařově nejvíce chybí, odpovídá, že kvalitní stravování ve školní jídelně a větší důvěra veřejnosti v rýmařovské školství. Vadí jí také špatný stav silnic, který odrazuje turisty od návštěvy tohoto kraje. K Rýmařovu ji naopak poutá krásná okolní příroda a možnosti sportovních aktivit, dále přátelé a práce, která ji baví.

A jak se podle Jany Kroutilové žije učitelům v Rýmařově? „*Je to subjektivní. Já osobně jsem teď naprosto spokojená. A spokojenost učitele záleží na jeho žácích, ale i na jeho pozave. Každý svého štěstí strůjcem.*“

Vladimír Stanzel (37) je učitelem českého jazyka a literatury a hudební výchovy na Gymnáziu Rýmařov. Jeho rodina patří mezi starousedlíky, pradědeček sem byl služebně převelen a nechal si tu roku 1913 postavit dům. S výjimkou roků vysokoškolských studií a civilní vojenské služby, které Vladimír Stanzel strávil v Olomouci, žije v Rýmařově již 30 let, a jak dodává, je s ním vcelku sžít. Ačkoliv pro mnoho lidí odjinud znamená pobyt v Rýmařově jakýsi civilizační šok, on má tytéž pocity třeba z Ostravy. Přesto zná lidi, kteří na ni nedají dopustit, protože je to jejich domov. A pro něj je domovem Rýmařov.

Jako místní rodák navštěvoval základní školu v Rýmařově na ulici Julia Sedláka, od třetí do páté třídy dojížděl do staré školy v Janovicích, protože tehdy začínala populační exploze tzv. Husákových dětí a kapacity rýmařovských budov nestačily. Zažil tak

„obecnou školu“ i s kamny ve třídě, kde se muselo každý den zatápat. Po povinné školní docházce následovaly čtyři roky na rýmařovském gymnáziu, kde jak říká, „*strávil nezapomenutelné čtyři roky spojené s prvními láskami, kocovinami, ale i lámáním charakterů a výslechem na StB*“. Na středoškolská studia vzpomíná se smíšenými pocity. Okres Bruntál v 80. letech patřil k ideologicky nespoutanějším lokalitám, panovalo zde dusno a všudypřítomný strach. Přesto měl štěstí na několik výborných spolužáků a učitelů. Srovnávat současnost a minulost je podle jeho slov ovšem velmi obtížné, ne-li nemožné, protože doba se radikálně změnila. Studenti byli dříve vychováni ve „zdravém kolektivistickém duchu“, učili se něco si myslet a něco jiného veřejně říkat, nikdo se neptal na jejich názor. Dnes mají svobodu, znají jazyky, sebevědomí mají na rozdávání. Ještě větší rozdíl je u učitelů - dříve museli být (jako každý) víceméně poslušnými vazaly režimu, dnes jsou to svobodné bytosti, které neučí podle marx-leninismu, ale podle současných poznatků.

Rozhodující roli v životě Vladimíra Stanzela sehrála jednoznačně vysoká škola, konkrétně Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci. V době jeho studií došlo ke změně režimu, a tak se jako člen akademických senátů aktivně zapojil do budování nového vysokoškolského systému. Po absoltoriu se vrátil do Rýmařova, kde má dům a rodinu a kde se mu podařilo nalézt práci, kterou chtěl dělat - učit na střední škole. Na gymnáziu strávil celou svou dosavadní pedagogickou kariéru.

Dokonalý učitel stejně jako ideální žák je podle názoru profesora Stanzela chiméra. Učitel je jen člověk, a tak se potýká se stejnými problémy jako všichni ostatní. Přesto má Vladimír Stanzel jeden výrazný pedagogický vzor, je jím jeho předchůdce na gymnáziu Ladislav Wiesner. Dodnes ho fascinuje svými obrovskými znalostmi, zápalem, pedagogickým mistrovstvím, otevřeností vůči mladým lidem. Považuje ho za jednoho z těch učitelů, na které opravdu nelze zapomenout. Dobrý učitel by měl být podle názoru profesora Stanzela pokorný, trpělivý, tolerantní, entuziasta, realista s ideály a smyslem pro humor, měl by uznat, že se může i mýlit, a pokud ublíží, měl by najít sílu se omluvit. Zkrátka měl by být výraznou osobností, což s sebou ovšem přináší rozporuplné vnímání ze strany studentů. Naopak dobrý žák by měl mít zájem o vzdělání, měl by učitele nutit k dalšímu studiu tím, že se bude stále ptát a přemýšlet o tom, co mu ve škole říkají. Přitom nemusí mít vynikající známky ani být ryzí „slušňák“.

Na otázku, čím by měla škola člověka vybavit do života, odpovídá, že by měla studenty naučit především používat mozek, myslet, pokud možno tvůrčím a kritickým způsobem, měla by jim pomoci rozvinout jejich duševní potenciál. Cílem učitelů by mělo být především to, aby se studenti stali dobrými lidmi. Úkolem učitele je ukázat jim „dobrodružství

poznání“, cesty, po kterých se mohou vydat, a být jim při tom příkladem, pokud možno pozitivním. Měl by jim napomoci stát se člověkem, který si je vědom nejen svých práv, ale i povinností. Svými vlastními obory, tedy literaturou a hudbou, chce profesor Stanzel ve studentech podpořit schopnost myslet a své myšlenky adekvátně a gramaticky správně vyjadřovat. Dále je seznámit s kulturním kánonem lidstva, naučit je být citlivými a vnímavými k jeho hodnotám, alespoň trochu jim porozumět a jejich prostřednictvím poznat své kořeny i sebe sama. To považuje za velmi dů-

ležitý, zvláště v době, která se vyžívá v neza-
kotvenosti a pouhé zábavě.

Jako učitel i jako občanovi mu v Rýmařově nejvíce chybí možnosti ke kulturní, sportovní a jiné pozitivní realizaci (nejen) mladých, ačkoliv si není jistý, jestli by o tyto možnosti byl zájem. Vadí mu pasivita, průměrnost a malost, nedostatek ideálů. Mnoho studentů má podle něj přes své mládí tendenci k „nazouvání bačkor“, spokojují se s tím, že dosáhli v rámci třídy nebo školy jakéhosi postavení, a nevdají jim, že by mohli být mnohem lepší. To je ovšem bolest celého

Rýmařova - chybí zde konkurence. Být dobrý v rámci tak malého města totiž ještě nic neznamená, je třeba nespokojit se s místním horizontem, poměřovat se alespoň v rámci regionu. Lehce se zde totiž dá zakrmit. Z věcí, které ho k Rýmařovu naopak poutají, jmenuje kromě rodinných kořenů přírodu, hory, které má moc rád, a pak samozřejmě přátele. A jak se podle Vladimíra Stanzela žije učitelům v Rýmařově? „*Nechci generalizovat a mluvit za ostatní kolegy, ale řekl bych, že úplně stejně jako všem ostatním lidem a profesím.*“

Všem dotázaným za odpovědi děkuje ZN

Rýmařovská Morana uvízla pod mostem

Velikonoce patří mezi staré předkřesťanské svátky, které od pradávna symbolizovaly konec zimy a počátek jara. Pojily se k zahájení zemědělského roku, který je spojen s množstvím zvyků a obřadů. Napomáhaly k zajištění úrody, zdraví a prospěchu lidí v hospodářství.

Tradice a dávné lidové obyčeje spojené s vítáním jara se rozhodly připomenout dětem i učitelky Základní školy Rýmařov. Jako první si s dětmi připomněly osobnost sv. Řehoře a význam jeho svátku. Poté přišlo na řadu vynášení Smrti neboli Morany či Mořeny. Děti ze 4. a 5. A vytvořily figurínu zosobňující zimu, kterou v první jarní den odnesly k Podolskému potoku. V úterý 21. března upálily a vhodily Moranu do vody na znamení toho, že již nastal čas, kdy by měla zima předat vládu jaru.

Tento zvyk našim předkům připomínal jejich spjatost s přírodou, na které byli životně závislí a které se chtě nechtě museli podřídit. Hodně se od těch dob samozřejmě změnilo: technologický pokrok závislost člověka na přírodě oslabil. Staré zvyky a rituály byly pod vlivem tohoto pokroku odloženy jako přežitě, už nepotřebné či vyložené zpá-

tečnické. Ale změny v přírodě, katastrofy a epidemie, naznačují, že naše podřízenost přírodě trvá a myslet si opak by bylo povýšené a zcela scestné.

Obřad vynášení Morany může být jedním z kamínek na cestě zpět k uvědomění si toho, jak věci fungují a co je opravdu důležité. A stejně důležitý je i fakt, že se při tom setkávají lidé - nejen děti, ale i jejich rodiče, prarodiče, další příbuzní a známí. Taková setkání bývala dřív běžná a jsou pro nás lidi vlastně stejně potřebná jako vzduch, voda, jídlo a spánek.

Tradice vynášení Morany, která jako jedna z mála lidových zvyků přetrvává v povědomí dodnes, byla původně naplněna obavou, strachem a napětím. Zvyk patřil odedávna k jarním obyčejům, k nimž se vztahovala velká závažnost s množstvím dramatických momentů, které až s plynutím času na sebe nanášely prvky zlehčeného a žertovného charakteru. Obřadu se v minulosti účastnila celá pospolitost, dříve i křesťanští kněží. Vlivem církve i světských úřadů se prastaré obřady měnily. Topení či upalování Smrti se obřadně uskutečňovalo o Smrtné neděli. Figurína ženy či muže, symbol zimy, nemoci

a nepohody, byla utopena nebo upálena. Věřilo se, že se tak urychlí příchod očekávaného jara.

A jak si ji mládež zhotovovala? Obvykle se jednalo o dřevěnou kostru ve tvaru kříže, někdy byl došek (sláma) napíchnut na hrábě, oděh do bílých šatů, na nabílené zamoučené tváři byly nalíčené obrysy uhlíkem. V oděvu převládala převážně bílá barva jako výraz původních tradičních oděvů, šitých z domácího konopného nebo lněného plátna. Vlasy ze slaměných povísel byly často spletené do copů. Nikdy figuríně nesměl chybět hlavní atribut - řetěz z vyfouknutých vajec. Dívky vyráběly ženskou postavu, chlápce zase mužskou. Mužským figurínám byl nejčastěji oblékán starý dřevěný kožíšek, beranice, někdy měly u znázorněných úst dýmku.

Odstrojená figurína byla také upalována, oheň byl obvykle zakládán na louce, kde dívky potom tancovaly kolem ohně a přitom na Moranu pokřikovaly. Dohořívající figurínu přeskakovaly, aby byly zdravé, pak znovu vytvořily řetěz a ukončily obřad zpěvem a tancem. Za říkání při vynášení Smrti dostávala mládež peníze, sádlo, sůl, kroupy, mouku, povidla a sušené ovoce.

Čtvrtáci z rýmařovské základní

školy Moranu zhotovili podle tradice z kusů látek a jejich starší spolužáci si vymysleli řeč, kterou při obřadu u Podolského potoka společně předříkávali: „*My žáci ze 4. a 5. A jsme se rozhodli, že tvé zimní kralování už skončilo! Chceme se tě definitivně zbavit. V každé myšlence na tebe nám proběhne mráz po zádech, a proto se s tebou dnes loučíme. Zlehka tě zapálíme, po vodě pošleme, smrtkolko studená, už tě tu nechceme. Kvůli tobě mám rýmu a kašel, ale bohužel jsem lék nenašel. A když tě hodíme do vody, tak my všichni doufáme, že odplaveš a probudíš se nová éra jara.*“ Smrtku poté třídni učitelky Jana Kroutilová a Hana Hájková zapálily a shodily s mostu do vody. Po několika metrech však Morana uvízla na mělčině. Radost z toho, že zima je konečně fuč a že po ní přijde jaro, děti opustila. Žijeme pod horami a musíme se smířit s tím, že se zima své vlády nebude chtít jen tak lehce vzdát. Než se všichni účastníci rozešli do svých domovů, dostalo se jim ujištění, že Smrtka uvízla pod mostem na kameni bude pravidelně sledována, a ihned jak s táním opustí své dočasné stanoviště, malí vynašeči budou o jejím osudu informováni.

JiKo, ZN

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Krásné ženy ponechejme mužům bez fantazie.

Marcel Proust

Pranostiky na měsíc duben - měsíc bláznů

Duben je měsícem, ve kterém vrcholí boj mezi odcházející zimou a blížícím se létem. Zatímco předchozí měsíce roku byly časem poněkud sterilním, právě v dubnu se v přírodě začíná probouzet život a jeho plodivé síly, což však není jediná podobnost s obdobím lidského dospívání. I rozmarné dubnové počasí bývá dosti podobné pubertálním náladám - bývá bouřlivé, vrtkavé, labilní, nevyzpytatelné a často jen obtížně předvídatelné.

- Panská láska a dubnový snůh za mnoho nestojí.
- Jak hluboko v dubnu namokne, tak hluboko v máji vyschne.
- Na mokřý duben - suchý červen.
- Duben hojný vodou - říjen vínem.
- Když se ozve v dubnu hrom, chyt si kámen nebo strom.
- Bouřky v dubnu zvěstují dobré léto.
- Prší-li na 1. dubna, bývá mokřý máj.
- Je-li Zelený čtvrtek bílý, tak je léto teplé.
- Velký pátek deštivý dělá rok žízňivý.
- Když na Velký pátek hřmí, na poli se urodí.
- Prší-li v noci na Bílou sobotu, bude málo třešní.
- Prší-li o Velikonočním hodů, bude v létě nouze o vodu.
- Prší-li na svatého Vojtěcha, neurodí se švestky.
- Ondřej mosty staví, Jiří je odplaví.
- Mrazy neuškodí, co po Jiřím chodí.
- Jasný Jiří - pěkný podziměk.
- Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři.
- Na svatého Marka brambor plná řádka.

INFOSERVIS Střediska volného času Rýmařov - březen - duben 2006

24. 3.	15.00	kino	Mateřinka 2006
29. 3.	18.00	malý sál SVČ	Setkání pedagogů s představiteli města
6., 15., 20., 29. 3.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
7., 16., 21., 30. 3.	9.00	SVČ	Keramická dílna pro ZvŠ
3. 4.	10.45	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
4. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
5. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
5. 4.	15.00	SVČ	Schůzka chovatelského kroužku
6. 4.	16.30	SVČ	Pletení z pedigu - sluníčko, 40 Kč
10. 4.	13.00	klub SVČ	Vaření v klubu
10. 4.	14.00-16.00	SVČ	Cvičení s míčem
11. 4.	8.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
12. 4.	15.00	SVČ	Schůzka chovatelského kroužku
13. 4.	10.00-12.00	SVČ	Velikonoční dílna pro děti - malování kraslic - velikonoční ozdoby
15. 4.	8.30	SVČ	5. roč. Velké ceny Rýmařova ve stol. tenisu
18. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
19. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
19. 4.	15.00	SVČ	Schůzka chovatelského kroužku
21. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
22. 4.	14.00-16.00	SVČ	Cvičení s míčem
24. 4.	8.00	kino	Sonety W. Shakespeara - gymnázium, Prima
24. 4.	10.45	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
26. 4.	15.00	SVČ	Schůzka chovatelského kroužku
27. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
28. 4.	10.00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
29. - 30. 4.			Výstava keramiky a paličkování v Ozimku

Známá i neznámá výročí

25. 3. 1801 zemř. **Novalis**, vl. jm. Friedrich Leopold von Hardenberg, německý spisovatel (nar. 2. 5. 1772) - 205. výročí úmrtí
25. 3. 1881 nar. **Béla Bartók**, maďarský skladatel (zemř. 26. 9. 1945) - 125. výročí narození
- 27. 3.** **Mezinárodní den divadla, výročí otevření pařížského Divadla národů roku 1957, slaví se od roku 1962 z rozhodnutí 9. kongresu Mezinárodního divadelního ústavu**
27. 3. 1871 nar. **Heinrich Mann**, německý spisovatel (zemř. 12. 3. 1950) - 135. výročí narození
- 28. 3.** **Den učitelů, výročí narození Jana Amose Komenského v roce 1592**
28. 3. 1881 zemř. **Modest Petrovič Musorgskij**, ruský skladatel (nar. 21. 3. 1839) - 125. výročí úmrtí
28. 3. 1941 zemř. **Adeline Virginia Woolfová**, anglická prozaička (nar. 25. 1. 1882) - 65. výročí úmrtí
31. 3. 1631 zemř. **John Donne**, anglický barokní básník a kazatel (nar. mezi 24. 1. a 19. 6. 1572) - 375. výročí úmrtí
- 1. 4.** **Mezinárodní den ptactva - výročí podepsání mezinárodní konvence o ochraně užitečného ptactva, slaví se od roku 1906**
1. 4. 1976 zemř. **Max Ernst**, německý výtvarník (nar. 2. 4. 1891) - 30. výr. ún.
1. 4. 1991 zemř. **Martha Grahamová**, americká tanečnice a choreografka (nar. 11. 5. 1893) - 15. výročí úmrtí
- 2. 4.** **Mezinárodní den dětské knihy, výročí narození Hanse Christiana Andersena v roce 1805, vyhlášen Mezinárodním výběrem pro dětskou knihu roku 1967**
2. 4. 1926 nar. **Jiří Adamíra**, herec (zemř. 14. 8. 1993) - 80. výr. nar.
3. 4. 1876 nar. **Tomáš Baťa**, zakladatel obuvnického závodu ve Zlíně (zemř. 12. 7. 1932) - 130. výročí narození
3. 4. 1991 zemř. **Graham Greene**, anglický spisovatel (nar. 2. 10. 1904) - 15. výročí úmrtí
4. 4. 1896 nar. **Tristan Tzara**, francouzský spisovatel rumunského původu (zemř. 27. 12. 1963) - 110. výročí narození
4. 4. 1911 nar. **Václav Čtvrtek**, spisovatel, autor knih pro děti (zemř. 6. 11. 1976) - 95. výročí narození
5. 4. 1991 zemř. **Jiří Mucha**, spisovatel a novinář (nar. 12. 3. 1915) - 15. výročí úmrtí
6. 4. 1971 zemř. **Igor Stravinskij**, ruský skladatel (nar. 17. 6. 1882) - 35. výročí úmrtí

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Františka Rychlíková	Dolní Moravice
Michaela Skalníková	Tvrdkov
Daniel Szukalski	Edrovice

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

MUDr. Vladimír Obhlídál - Rýmařov	80 let
Růžena Ondrová - Rýmařov	80 let
Pavel Bednář - Janovice	80 let
Anatolij Kroutil - Ondřejov	81 let
Františka Hlobilová - Rýmařov	83 let
Jiřina Solařová - Rýmařov	85 let
Marie Šimberová - Rýmařov	87 let
Josef Floryk - Rýmařov	89 let
Marie Zahradníková - Janovice	94 let

Rozloučili jsme se

František Dvořáček - Rýmařov	1933
Anežka Málková - Tvrdkov	1924
Josef Blahuš - Rýmařov	1948
Jiřina Chmelářová - Malá Štáhle	1930
Zdeňka Pokorná - Rýmařov	1920

Matrika MěÚ Rýmařov

Poděkování

Děkujeme všem, kdo se společně s námi přišli rozloučit s naším drahým zesnulým tatínkem Josefem Kmentou.

Za projevenou účast děkuje **Ludmila Lunerová**

Městská knihovna

Městská knihovna Rýmařov vyhlašuje výtvarnou soutěž
„Namaluj pohlednici Rýmařova“

Soutěžit se bude v kategoriích

1. - 5. ročník ZŠ 6. - 9. ročník ZŠ Dospělí

Práce odevzdávejte na formátu A5 do 27. 4. 2006

VÝSTAVY:

od 20. března do 30. dubna

Foto: Zdeněk Habr

Svět v objektivu Zdeňka Habra

Do konce dubna vystavuje v aule městské knihovny rýmařovský fotograf Zdeněk Habr. Na černobílých snímcích, které pro svou výstav vybral, dominují výjevy z rýmařovských ulic a parků, zachycující především děti a rázovité postavičky rozjařených chlapíků.

Zdeněk Habr, rýmařovský rodák a fotograf samouk, není zdejšímu publiku postavou neznámou. Téměř denně jej můžeme potkat v ulicích s fotoaparátom v ruce, jak hledá své záběry a snaží se o jejich co nejdokonalější zachycení. Výsledky jeho práce mohli příznivci fotografického umění spatřit na mnoha výstavách, nejen v Rýmařově, kde vystavuje už po šesté, ale i na jiných místech republiky, a rovněž v odborných časopisech či v několika publikacích, jichž byl Zdeněk Habr spoluautorem. Kvalitu jeho snímků neschetněkrát ocenily i poroty celostátních a mezinárodních soutěží. Vedle Jindřicha Štreita patří právě on mezi nejvýraznější tvůrce černobílé fotografie na Rýmařovsku.

Zdeněk Habr fotografuje už od svých osmi let. Začínal s rodinnými snímky, postupně přešel k přírodní tematice, především ornitologické, a nyní zakotvil v oblasti dokumentární, reportážní a portrétní fotografie. Jako skutečný tvůrce, který chce mít kontrolu nad každým krokem vedoucím k výslednému dílu, zpracovává své vesměs černobílé fotografie výhradně sám.

Mezi hlavní témata, která prezentuje na své nejnovější výstavě, patří člověk v každodenních situacích, ve svém přirozeném prostředí, především v městském či venkovském exteriéru. Vděčnými náměty jsou děti, pro něž je i cesta ze školy či odpolední procházka parkem dobrodružnou výpravou, každý odhozený či zapomenutý předmět objektem hry, kupy podzimního listí či prosincového sněhu ideálním materiálem k nespoutanému dovádění. Vedle dětí s obličejí rozesmátými, soustředěnými i plachými najdeme na vystavených fotografiích několik vrásčitých tváří starců, které autor potkal na jejich pomalých a opatrných cestách městem, ale také rozjařené a lehce potměšilé tváře místních figurek, pro něž flaska alkoholu či kelímeček piva představuje běžnou rekvizitu každodenního divadla.

Fotografie Zdeňka Habra mají jedinečnou atmosféru. Mísí se v nich veselí s všedností, nevlídnost počasí a oprýskaných zdí s výbušnými projevy nezníčitelné životní energie. Málokdo se při pohledu na jeho snímky vyhne mimovolnému srovnání s fotografiemi Štreitovými, už jen proto, že Zdeněk Habr stejně jako Jindřich Štreit letos slaví kulaté životní jubileum, byť o deset let mladší. Habrovny snímky jsou oproti těm Štreitovým civilnější, jsou skutečně více dokumentem než vyloženým uměním. Akteři a pozadí jejich všedních příběhů jsou zřetelnější a jaksí známější (v obecném slova smyslu), autor je nečiní prostředkem svého uměleckého záměru, ale spíše pozoruje a zachycuje jejich přirozenost. I díky tomu nám mohou být jeho fotografie o něco bližší. ZN

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV
- ODDÍL STOLNÍHO TENISU RÝMAŘOV POŘÁDÁ

5. ročník VELKÉ CENY RÝMAŘOVA VE STOLNÍM TENISU

registrovaní a neregistrovaní hrají samostatnou soutěž
startovné 50 Kč

SOBOTA 15. DUBNA 2006

velký sál SVČ Rýmařov, Okružní 10

8.30 prezentace

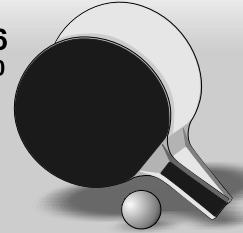
9.00 zahájení turnaje

Přihlášky do pondělí 10. 4. v SVČ

- Helena Tesařová, tel: 554 211 410

- Bronislav Rektorič, tel: 777 121 919

bobsport@iol.cz

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV

CVIČENÍ S MÍČEM malým i velkým

Máte časté bolesti zad či sedavé zaměstnání?
Chcete se uvolnit nebo posilovat?

Přijďte si zacvičit pod odborným vedením fyzioterapeutky

**v sobotu 1. dubna
22. dubna**

Vlastní míče nejsou podmínkou.
S sebou sportovní oblečení, obuv a pití.
Cena za jedno cvičení 40,- Kč.

Přihlášky a informace: Helena Tesařová SVČ, tel.: 554 211 410

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV

LETNÍ TÁBORY

Letní příměstský tábor

Termín: 17. 7. - 21. 7. 2006
14. 8. - 18. 8. 2006

Místo: Středisko volného času

Cena: 450 Kč (v ceně obědy, výlet)

Program: "Z POHÁDKY DO POHÁDKY"

- malování, výlety, koupání, pohádkové divadlo, tanec
Přihlášky: Marcela Pavlová, SVČ Rýmařov, tel.: 554 211 410

Letní tábor na Relaxe

Termín: 21. 8. - 25. 8. 2006

Místo: Žďárský Potok u Rýmařova

Cena: 1450 Kč

Program: "TAJEMSTVÍ PĚTI KLÍČŮ"

1. skupina (1. - 4. třída) - sport, hry, výt. tvoření
2. skupina (5. - 9. třída) - práce s ker. hlinou, kresba
na textil, sport, hry, tanec...
Přihlášky: Eva Kudláková, SVČ Rýmařov, tel.: 554 211 410

Letní tábor v Jemnici „At žijí duchové“

Místo: Jemnice, okr. Třebíč

Termín: 7. 7. - 16. 7. 2006

Pro: děti od 3. třídy

Cena: 2570 Kč

Program: letní dobrodružství s Bílou paní a jinými hradními
a zámeckými strašidly (hry, soutěže, koupání, jízda na
koni, výlet do Jindřichova Hradce...)
Přihlášky: Helena Tesařová, SVČ Rýmařov, tel.: 554 211 410

Prázdninové zájezdy pro děti, rodiče a seniory

12. 7. 2006

Rožnov pod Radhoštěm - skanzen

Vsetín - zámek

2. 8. 2006

Jihlava - ZOO

Žďár nad Sázavou - zámek

Polička - rodná světička B. Martinů

Cena: dle počtu účastníků

Přihlášky: do 20. 6. 2006 u p. Matějové, SVČ Rýmařov, tel.: 554 211 410

Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01, Rýmařov, tel: 554 211 410, tel: 554 211 411

www.svcrymarov.cz

Městské muzeum a knihovna v Rýmařově

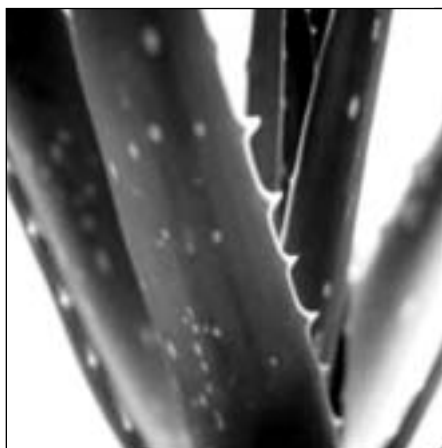
**Tobrucké čtení 2 (1942-1943)
v úterý 4. dubna 2006 v 17.00 v knihovně**

Dosud nepublikované zážitky a postřehy čs. vojáků z 200. čs. lehkého protiletadlového pluku Východního z bojů v Západní poušti, obraně Tobruku, letišť a přístavů.
Přednáší Mgr. Jiří Karel

Půjčovní doba knihovny:

Po 9-17, Út 9-17, St - zavřeno,

Čt 9-17, Pá 9-17, So 8-11

Městská knihovna Rýmařov a Forever Living Products Ltd.
vás zvou na přednášku

MUDr. Vojtěcha Lisáka, CSc.,

člena Akademie věd,

na téma

**Imunitní systém a alternativní medicína
a kouzelná síla aloe vera**

v pátek 7. dubna 2006 v 17.00

v koncertním sále Základní umělecké školy v Rýmařově

Městské muzeum a Galerie Octopus

10. března - 9. dubna

Veronika Psočková - sochy

Vladimír Halla - malby

Nová výstava ve znamení humoru a ironie

Rýmařovské muzeum připravilo na přelom března a dubna výstavu, na níž se souběžně představují dva umělci. Ve velkém sále je instalována kolekce nových obrazů Vladimíra Hally, v malém sále čeká na návštěvníky pozoruhodná ukázka plastik opavské výtvarnice Veroniky Psočkové.

Výstava byla zahájena v pátek 10. března vernisáží, během níž se hosté mohli nejen seznámit s oběma autory, ať už osobně, nebo pro-

střednictvím komentáře Mgr. Jiřího Karla, tentokrát z úst ředitelky muzea, ale zároveň se zaposlouchat do hudebního a dramatického doprovodného programu, o němž se postarala skupina Variace a dvojice hereckých osobností z ochotnického spolku Mahen, Pavel Hejsek a Jiří Konečný, kteří pro tuto příležitost nastudovali krátkou scénu z Werichovy hry Falstaffovo babí léto.

Jak již bylo zmíněno, stěny velkého sálu zaujaly obrazy známého starovekého malíře Vladimíra Hally, jež znovu a znovu zpracovávají autorovy věčné náměty - snovou městskou krajinu, napěchovanou malebnými domy, a barvitě výjevy z přeplněných hospod či hodovních sálů, plných groteskních figurek. Autor tentokrát klade větší důraz na politickou karikaturu a s tím, jak opouští veselost svých někdejších klauniád, ubírá i na sytosti barev. Výjevy jsou temnější, skeptičtější.

Mladá opavská sochařka Veronika Psočková ve svém díle představuje určitý výrazový protipól Hallových poněkud stíněných a do posledního místečka naplněných výjevů. Autorka, která přes mladistvý věk příjemně překvapila vyzrálostí svých plastik a instalací, realizovaných v historickém centru Olomouce

či na zasněžených pláních v okolí Opavy, zobrazuje naopak svět vzdušný a prostorný. Mezi ukázkami její práce dominuje rozesmáté torzo *František* a otevřená sousoší, zobrazující protikladnou dvojici žen - mladé a pevné tělo v bujném záklonu sleduje s tichou záští postava vadnoucího stáří. Stejně tak v instalacích, jež můžeme spatřit díky fotografickému záznamu, převládá otevřená krajina či motivy ptáků, obyvatel vzdušného moře. Zatímco Hallovy figurky se častěji krčí, špitají si do ucha a hrbí záda, v díle Veroniky Psočkové se vše otevírá směrem ven, nahoru, do volného prostoru. Ani v jedné z obou nových výstav nechybí humor, pokaždé je to však humor docela jiného ražení. ZN

Z historie

Jiří Vilém z Elkershausenu a války švédské

Obdivovaný i nenáviděný Klippel teprve nyní mohl dokázat, že se nestal správcem moravského a slezského majetku bezdůvodně. Již roku 1629 se zasloužil o návrat jedné z nejstarších řádových komend v Opavě, jež patří řádu od roku 1938 nyní znovu. V následujících letech zajistil restituci dalších držav mnohdy lští a násilím, jež neváhal použít ani proti spolubratřím dominikánům či Otickým. Ještě roku 1651, kdy část Opavy s dominikánským klášterem nešťastně vyhořela, dal průchod emocím spojeným se svým uvězněním v dopise slovy, že je mu sice neštěstí líto, ale konec konců je to zasloužený trest za společenství města s luteránskými nepřáteli.

Zvláště na Bruntálsku však získal přes luteránskou převahu sympatie za evidentní snahu o hospodářský rozkvět obou panství, za nímž samozřejmě stály i velké dodávky zbraní a střeliva císařským z malomoráveckého a břidličenského hamru. Považujeme za nesporně zajímavé, že Höppnera, původního hejtmána panství Bruntálských z Vrbna, který byl v době jeho věznění dosazen Dány zpět, nijak Klippel netrestal, ale zkušeného a osvědčeného úředníka i vojáka jmenoval hejtmánem panství sovineckého. Pochopitelně ve věcech protireformace nebyl zdaleka tak tolerantní a ukázal se jako tvrdý katolík.

V jeho éře došlo k prvním úpravám zámku a silně ovlivnil též tvář hradu Sovince. Poučen tragédií roku 1626 se

dal do přebudování Sovince na moderní pevnost, jež by odpovídala změnám v taktice i modernizaci zbraní, vždyť dělostřelecké koule středního kalibru lze nalézt v kamenných zdech pevností až v hloubce 70 cm. Velká nádvoří za vstupní bránou s dobře okovanými dveřmi ze silných desek, nikoli nepodobnou městskému barbakánu, nechal rozdělit na

Arcivévoda Karel Habsburský, velmistr řádu německých rytířů (1619 - 1624)

menší segmenty a vnější obranný pás fortifikací zpevnil na ohrožených místech ještě palisádami. Na východě opatřil hrad masivní věží se soustavou bastionů, dál postřelovaly prostor před hradbami věže Jánská, Vilémova a Nová s válcovou věží a do západního údolí vysunutým prostorem Kočičí hlavy. Významným centrem obrany se stala polygonální dělová věž Remtr s Höpperovým znakem z roku 1642 v jihovýchodní pozici.

Část fortifikačního systému se dodnes nazývá Klippelovým pláštěm. Ve snaze odolávat značně dlouho obléhání nechal rozšířit sklepní prostory a naplnit je ohromnými zásobami. Evropa se od roku 1630 opět zmítala ve víru nekonečné třicetileté války. Událost defilovala za událostí, generalissimus Severního moře Valdštejn se stal jako vévoda frýdlantský

Místodržící Jiří Vilém z Elkershausenu zvaný Klippel (1625 - 1641)

nejbohatším a nejmocnějším mužem v zemi, další tažení, Mantova, 15. 11. 1631 Sasové obsadili Prahu, 25. 5. 1632 je vyhnal Valdštejn, jehož jméno prolíná všemi evropskými válkami. 16. listopadu 1632 padl v nerozhodné bitvě proti Valdštejnovi u Lützeny švédský král Gustav Adolf a nastupuje nezletilá Kristina, zatím vládně přítel Komenského kancléř Axel Oxenstierna. 27. září 1633 následuje další porážka Švédů u Stínavy, Valdštejn za-

jímá na 8000 Švédů ... a propouští je. Intrikáni u vídeňského dvora slaví úspěchy, nastupuje zrada, Irčan Buttler se Skoty Gordonem a Lesliem. Hrud těžce nemocného Valdštejna probodl 25. února 1634 halapartnou Buttlerův dragounský důstojník Deveroux a zavraždění i jeho nejbližší přátelé. Zradil vévoda frýdlantský císaře za příslib české svatovávské koruny, nebo jen zestárl a zmoudřel a začal nepatřičně snít o míru? Kdo ví, jen samé konstrukce.

Už v létě operují Švédové se Sasy v Čechách až do roku 1638, v roce 1639 nový vpád, není už, kdo by jim v tom zabránil. Jako zázrakem se vojenské operace vyhýbají severní Moravě a Slezsku, Elkershausen realizuje v poměrném klidu své úmysly na Bruntálsku. Sovinecko však již několikrát zasáhly válečné bědy. Roku 1630 je v Pasece už 147 pustých domů a dalších 28 v Břidličně, jejíž hamr přesto dodává řádu co týden nepředstavitelné množství 600 mušket (těžkých pušek) z rudy, jež se s nadsázkou ani „nemusí“ upravovat. Jedná se nejspíše o rudu z nevelké ložiska vysoce kvalitního magnetovce u Malé Morávky a Karlova. V roce 1642 pronikají nepřátelé na Moravu, ale to už Klippel není od září minulého roku místodržícím, ale komturem v Ellingenu a starosti padají na hlavu jeho nástupce. Elkershausen se zaplétá do řádové diplomacie a zastupuje svůj řád ještě při mírových jednáních Osnabrücku. *Mgr. Jiří Karel*

PROGRAM
KINA

sobota 1. dubna

4 věci

(Test, Motocyklení, Věci,
Deník babičky Němcové)

Krátký film/dokument (ČR 2005)

Čtyři mladí filmaři předkládají divákům kvarteto filmů, jejichž společným tématem je každodennost v nevěsední podobě. Režie: V. Švankmajer, M. Válková, M. Hrubá, J. Gogola ml. *Mládeži přístupný*

19.30

sobota 8. dubna 19.30

V moci ďábla

Thriller/horor (USA 2005)

Příběh pojednává o dramatickém soudním líčení s farářem souzeným za nedbalost, která vyústila ve smrt údajně posedlé dívky.

Přístupný od 12 let

Akce hradu Sovince

Na pomlázkové veselici

Jarmark lidových řemesel ve folklórním duchu, velikonoční tradice, hudba a zvyky při vítání jara. Po oba dny 9 - 19 hod.

Denní program 15. a 16. dubna

9.20 Dělové salvy aneb Vzbudíme hrad ze zimního spánku - 1. nádvoří	15.00 Obléhání hradu Valečova, loutkové divadlo BOĎI - 5. nádvoří
9.30 V Záhorské hospodě, hudební pásmo, Rabussa - 3. nádvoří	15.00 Módní přehlídka dobového ošacení a doplňků - Horní hrad
10.00 Potulní herci, divadelní pověsti, Magnet - 5. nádvoří	15.30 Zahradník a hraběnka, právo útrpné, Locus - 5. nádvoří
10.20 Chaloupka v Jeseníkách, šermířská fraška, Dědictví - 5. nádvoří	15.50 Vrbový proutek, velikonoční příběh, Magnet - 5. nádvoří
10.40 Slavnostní průvod účinkujících hradem z 1. na 5. nádvoří	16.00 Naučím vás velké kouzlo, kejklířská show, Tomáš Křupala - 5. nádvoří
10.50 Pomlázka, právo útrpné, Locus - 5. nádvoří	16.25 Bakaláři, povídkové pásmo, M.C.E. - 5. nádvoří
11.00 V Záhorské hospodě, hudební pásmo, Rabussa - Horní hrad	17.00 Kašpárek a princezna Darla, loutkové divadlo BOĎI - 5. nádvoří
11.10 Vrbový proutek, velikonoční příběh, Magnet - 5. nádvoří	
11.20 Velikonoční vajíčko, kejklířská show, Tomáš Křupala - 5. nádvoří	
11.45 Kašpárek a princezna Darla, loutkové divadlo BOĎI - 5. nádvoří	
12.00 Módní přehlídka dobového ošacení a doplňků - Horní hrad	
12.15 Bakaláři, povídkové pásmo, M.C.E. - 5. nádvoří	
12.50 Indián, právo útrpné, Locus - 5. nádvoří	
13.00 Kouzelný měsíc, šermířská scénka, Dědictví - Horní hrad	
13.10 Poslechněte, co se stalo, národní písničky, Rabussa - 5. nádvoří	
13.40 Šašek a hrabě, kejklířská show, Tomáš Křupala - 5. nádvoří	
14.00 Pověst sovinecká, Magnet - 5. nádvoří	
14.00 V Záhorské hospodě, hudební pásmo, Rabussa - Horní hrad	
14.20 O hadruňku zamotaném, neobvyklá soudní pře, M.C.E. - 5. nádvoří	

Dále jen v sobotu

17.30 Program na přání, právo útrpné, Locus - 5. nádvoří
17.50 Chaloupka v Jeseníkách, šermířská fraška, Dědictví - 5. nádvoří
18.10 Od hradu ke hradu, divadelní pásmo, Magnet - 5. nádvoří

Zdobení velikonočních perníčků 10.00 - 15.30 na 3. nádvoří

Prohlídky hradu s průvodcem

10.20, 11.20, 12.20, 13.20, 14.20, 15.20 a 16.20 od kanónu na Horním hradě.

Dále připravujeme:

29. a 30. 4. Pálení čarodějnic
20. a 21. 5. Den dětí
1. a 2. 7. Loutkářská pouť
15. a 16. 7. Válka třicetiletá

9. a 30. 7. Lesnické slavnosti
19. a 20. 8. Tradiční řemeslný jarmark
23. a 24. 9. Vinobraní
28. 10. Ukončení sezóny

Informace: tel. 777 205 029, sovinec.purkrabi@volny.cz, www.sovinec.info

Servis služeb

AQUACENTRUM RÝMAŘOV

na Jesenické ulici

Otevřeno každý den

**od pondělí do pátku 14.00 - 21.00;
soboty a neděle včetně svátků 10.00 - 21.00**

Podrobné informace

na www.hotelslunce.jeseniky.com

Plavecký bazén, dětské brouzdaliště, finská sauna,
horká pára, whirlpool vana, perličková lázeň,
odpočívárna a bar.

Lyžařský vlek Na Stráni - Rýmařov

Po - Pá 14.00 - 17.00

So - Ne 9.00 - 17.00

(Upozornění: vlek je v provozu za předpokladu
minimálního počtu 10 lyžařů)

Kluziště Rýmařov

Po - Pá 15.15 - 17.15

So - Ne 13.00 - 17.00

(V době hokejového zápasu o víkend
je hodina bruslení pro veřejnost
posunuta od 16.30 - 19.30)

Masáže - sauna
Občanské sdružení Wellness
pro zdraví a dobrou náladu

(u Edrovického rybníka)

Provozní doba:

Čtvrtek (ženy) 15.00 - 21.00

Pátek (muži) 15.00 - 21.00

VODNÍ AEROBIK
V KRYTÉM BAZÉNU V BŘIDLICNÉ

KDY? - každé úterý a čtvrtek od 17.00 do 18.00

POMŮCKY - aqua rukavice a pásy - v ceně cvičení

Cvičení napomáhá ke snížení hladiny krevního tlaku,
ke zlepšení srdeční funkce a ke zrychlení hojivých
procesů svalů, šlach, kostí a kloubů.
Cvičení je vhodné pro všechny věkové
i váhové kategorie.

Informace na tel.: 737 241 299

Krytý bazén v Břidličné

Plavání pro veřejnost v březnu a dubnu

Pondělí	zavřeno
Úterý	14.00 - 18.00 hod.
Středa	14.00 - 19.00 hod.
Čtvrtek	14.00 - 19.00 hod.
Pátek	14.00 - 18.30 hod.
Sobota	13.00 - 19.00 hod.
Neděle	13.00 - 19.00 hod.

Teplota bazénu 28°C (malý), 26°C (velký), teplota vzduchu 29°C

Studentský klub

Rýmařovský horizont a Studentský klub Střediska volného času vyhláší Literární a výtvarnou soutěž Marie Kodovské

V těchto kategoriích: ➤ **poezie** ➤ **próza** ➤ **ilustrace**

Po roční odmlce vyhlášíme nový ročník soutěže, která nese v názvu jméno naší slavné krajanek, naivní malířky a básníčky Marie Kodovské. Do soutěže se může přihlásit kdokoliv literárně či výtvarně činný bez ohledu na věk, společenské postavení, náboženské vyznání a politické přesvědčení. Soutěž začíná letošním lednem a potrvá až do konce srpna, kdy budou všechny příspěvky vyhod-

noceny. Na podzim bude ve Studentském klubu SVČ pro autory uspořádán tradiční literární večer spojený s výstavou a vyhlášením a oceněním vítězů.

Pište, veršujte, kreslete, malujte a fotografujte, vaši fantazii se meze nekladou. Soutěž není tematicky, žánrově ani teritoriálně vymezena (hranice rýmařovského regionu nejsou zavazující). Zasílejte nám své básně, povíd-

ky, fejetony (nejlépe v elektronické podobě) i výtvarné počiny a fotografie, ty nejzajímavější budeme průběžně otiskovat. Každý příspěvek opatřete svým jménem a kontaktem. Zasláním příspěvku do soutěže vyjadřují autoři souhlas s jeho případným otištěním na stránkách Rýmařovského horizontu. Nečitelné rukopisné literární práce budou ze soutěže vyřazeny. ZN

poezie

Arana Nosálová

Ostřice

Jsem zpátky.
V klamném zrcadle oka,
pane Magritte.
Můj prenatalní klid
vypršel.
Už ve mně
zase roste
tráva ostřice.
Vrčím.
Hryžu.
Do své
vlastní kosti.
Zbrojím
zpětnými háčky
ironie,
ale přitom
kňučím!
Nehlaď mě,
když jsem
uvnitř
pořezaná...

Ticho

Je ticho.
Do bíla oblečené.
Je samo.
Řekni, že ne?
Řekni, že další ráno
nebude „Closed“
- zavirováno.
Je ticho.
Sterilní krusta soli
spečená čekáním
v neobvyklých rolích.
Je ticho.
Není se kam schovat.
Budeš mě muset znova
svou něhou
DEFRAGMENTOVAT.

Brno

Ve vzduchu bylo těžko
Brno zívalo průvanem
v prolukách mezi obchody
kolejnice se roztáhly
a vrněly pod tramvajemi
Asfaltová horkost
stoupala po spirále
chodcům
až někam do kalhot
Čekala jsem
kdy už
konečně
spadne ta nacucaná tíha
ze mě
a z nebe
městu na kolena

próza

Bílá stopa - lepší než televize (?)

Zdenka Kabelíková

Paráda, zítra mám výjimečně volný pracovní den. Nemusím brzy ráno vstávat, nečekají mě žádné starosti a úkoly v zamětnání. Mohu si jej užívat podle svých představ ...

Stoprocentně jej nechci strávit nějakým úklidem, vařením a nebo dokonce prolenožit u televize. Ale co vymyslet v půlce března, když kolem jsou kupy sněhu a mráz stále pilně sráží rtuť teploměru pod nulu?

Napadá mě jedině bílá stopa. Naplánovat nějaký výlet na běžkách. Pěkně prolufťovat hlavu, zapracovat na fyzičce ... Vyrazit sama, svým tempem, nikým a ničím nerušená, bez kontroly hodinových ručiček a otravného zvonění mobilu.

Před usnutím promyslím trasu a doladuji, jak co nejefektivněji využít každou minutu nečekaně darované svobody. „Zítra má sice podle předpovědi sněžit, ale i jízda v chumelenici

může mít své kouzlo. Se sluníčkem umí jezdit každý,“ mumlám si poslední slova do polštáře a v blaženém očekávání usínám.

Ráno mě příliš dobře nepřivítalo. Trochu zklamaně pozoruji husté tančící vločky a zamračenou oblohu za oknem. Ale nedám se zviklat. Ani když už stojím v „plné polní“ venku a zjišťuji, že taky pěkně ostře pofukuje.

„Třeba se vítr k poledni ztíší a sněžení ustane,“ utěšuji se v duchu, ale v hloubi srdce tomu moc nevěřím.

„Ať, už jsem se rozhodla, tak jedu za každého počasí. Nejhorší bude zdolat kopec Prábábu a dostat se na louku za silnicí. Lesem do Dalova to už bude „brnkačka“.

Přede mnou se tyčí otevřený kopec plný sněhu, s vrcholem v nedohlednu. Statečně vyrážím k tušenému nejvyššímu bodu bílého kloubouku. Hustota a velikost vloček se rapidně

zvyšuje, severák mi buší do zad a vydatně mně pomáhá klouzavým krokem zdolávat naváté závěje i vyfoukané ledové plochy.

„Zatím to jde,“ mumlám si spokojeně, „sníh se nelepí ani nepodkluzuje. Horší bude cesta zpět,“ honí se mi hlavou, schovanou až po oči v kapuci.

„Jestli se vítr nezklidní, tak to bude pěkný fičák,“ použiji oblíbené slovo z reality show Vyvolených.

Konečně jsem na vrcholu, zdolávám bezbřehou bělobu louky a dostávám se do lesa. To je změna - vyježděná stopa, větru se mezi smrky moc nechce a je tu plno zajímavých stop. Dokáží rozpoznat srnčí, zaječčí i ty drobnější od veverky. Proč se dívám takovému množství otisků na prašanu? Vždyť mímám zrovna krmelec.

Ale to chce zastávku... Asi pět srnek si po-

chutnává na seně a zdá se, že dlouhá zima jim hodně ubrala na plachosti.

„Bezva, takovou přírodní scenérii už dávno ani televize neukazovala,“ říkám si a pomalu rozjíždím stopu. Vtom všechna zvěř zvedá hlavu a krásnými plavými skoky mizí v hloubce lesa. Ta exhibice mi dokáže pořádně zvednout náladu v dnešním nečase. Brázdím si to v muldách, objíždím vyvrácené stromy, polámané větve a najednou zkoprním: přes cestu běží něco rezavého, huňatého. Leknutím se mně zamotají nohy, překříží lyže a já zuchnutím do měkké bílé peřiny vytvořím pěkný „lavor“.

„Byla to liška, určitě. To jsem měla štěstí, takové zvíře jsem v lese na vlastní oči neviděla už aspoň dvacet let,“ vykládám si vzrušeně docela nahlas a škrábu se opět do stojící polohy. Najednou mám takový divný pocit z toho nevěstního zážitku... radostný, ale i trochu stísněný. Chvilí stojím jako bez dechu a také bez jediného pohybu. Ale když je v okolí klid, nic zvláštního se neděje, vyrážím dál k cíli.

Ještě krátký sjezd a jsem u Modré studánky. K rozcestníku přijíždí skupinka běžkařů v protisměru. Zdravíme se, a když poznávám známé tváře, hned hodím řeč: „Kdy jste vyjeli, že už jste na zpáteční cestě?“

„My jsme se svezli do Dalova autobusem, jedná cesta v té vánici nám bude akorát stačit.“

„A co ty jedeš tak sama, kde máš nějakého společníka do nepohody,“ mají hned starosti někteří zvědavci.

„Všichni možní adepti dnes vydělávají peníze, to jenom já mám to štěstí vychutnat si březnovou nadílku,“ hlaholím se smíchem. „Ale nebojte, mám mobil, kdyby něco, tak zalarmuji celou rodinu,“ záměrně mlžím, abych zabránila jejich dalším vtíravým otázkám.

„Nechte si dařit,“ loučím se s odjíždějícím hloučkem a přemýšlím, kterým směrem se já vydám k domovu. Nakonec volím jízdu po rovíně a taky tam nebude tak silný protivítr. Zpočátku frčím svižně. V hlavě si urovnávám

myšlenky, všechno, co mě doposud trápilo a hryzalo, nechávám v liduprázdné pustině s najetými kilometry. Tělem mi pulzuje pozitivní nálada a pocit, že život je vlastně docela pěkný, když si ho člověk dovede zpříjemnit. No prostě dokonalá relaxace.

Najednou zjišťuji, že moje volba méně náročné cesty má trhlinu. Končí tu stopa a moji

Ilustr. foto: Vladimír Lehký

Atomici se začínají bořit do sněhu a jedou čím dál pomaleji a těžkopádněji. Zatačka střídá zatačku, cesta se donekonečna kroutí hlubokým úvozem. A já pomalu nabývám přesvědčení, že jsem své síly asi přecenila.

„To přece nemohu vzdát, odpočinu si a budu pokračovat dál. Vždyť už každou chvíli musím být u silnice,“ probíhají mně jen ty jediné myšlenky hlavou. Ale tělo nějak ochabuje, nohy se podlamují, bota sklouzává s lyží, několikrát zavravorám.

Najednou ani nechci odpočívat. Cítím chlad na stehnech, na chodidle i ve vlhkých rukavicích. Je to daň za těch pár nepovedených pádů. Vím, že když zastavím, ještě více prochladnu, a tak razím silou vůle dál.

„Vydrž,“ ordinuji si silnější doping, „doma si dáš horký čaj s rumem, dobrou baštu a prubneš pohodlí gauče, než dorazí pracující.“

To zabralo. Za chvíli vyjízďím z lesa a stojím opět na Prabábě. Na té planině se přímo čertí žení. Nevidím na krok. Vítr ometá můj obličej ostrými jehličkami, a když sjíždím náš nejvyšší kopec, musím se místy odrazet, abych projela vysoko naváté sněhové jazyky.

Konečně se doškobrtám k brance. Ze všeho nejdříve usedám vítězně do křesla. „Dokázala jsem to, byl to pořádný záběr, ale už jsem v teple,“ drmolím do ticha obýváku a cítím, jak mi sněhová vánice sálá z rozpálených tváří.

Chvilí si jen tak bez hnutí vychutnávám tu adrenalinovou slast vlastního překonání. Bolí mě břicho, celé tělo, na jídlo zatím nemám ani pomyslení. A tak si dávám jen tu jednu slibovanou vzpruhu... horký čaj s rumem.

„Ale stejně, nebylo to špatné,“ přemítám a pomalu se ztrácím v říši snů...

„Mami, jak se ti líbil včerejší díl seriálu Náves?“ ptá se druhý den dospělá dcera, která přišla na návštěvu. „Jó, dobrý,“ odpovídám zamyšleně.

„Byly tam srnky, velké závěje, vyvrácené stromy a také liška,“ dodávám si v duchu.

„Možná se podívám na reprízu, abych byla v obraze, ale možná si udělám další výlet bílou stopou, abych se zdravě unavila a zbavila se své občasně nespavosti. I tam bude možná pokračovat seriál ...

DODATEK: Příště si ale přiberu k sobě nějakého společníka... buď toho s protivným vyzváněním anebo raději toho živého a silného. Co kdybych náhodou potkala to tajemné zvíře, které se potuluje na Bruntálsku a odkusuje srnkám hlavy?

To už by nebyl seriál, ale horor...

ilustrace

Lavičky milenců

Žízeň

Fota: Miroslav Václavek

Neunesl zprávu o rozchodu

Rvačkou a trestním stíháním skončil vztah 42letého muže ze Staré Vsi a jeho o rok mladší přítelkyně. Muž byl 6. března obviněn z trestného činu násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci, protože v polovině února fyzicky napadl svou družku poté, co mu sdělila své rozhodnutí ukončit jejich vztah. Požádala jej, aby se vystěhoval z pronajaté části domu a vrátil jí klíče. Muž se zřejmě rozzuřil, uchopil ji za bundu a vtáhl do bytu. Zde ji povalil na postel, uhořel do obličeje a vyhrožoval jí udušením. Při rvačce žena utrpěla lehké zranění.

Podvodník draze prodal cizí majetek

47letý muž z Ostravy je trestně stíhán pro maření výkonu úředního rozhodnutí a podvod. V létě roku 2002 měl na základě neplatných smluv prodat manželům z Olomouce nemovitost v Malé Morávce jako objekt k bydlení a další budovu jako objekt pro rekreaci za celkovou cenu více než 3 mil. Kč. Ke vkladu vlastnické-

ho práva k těmto nemovitostem však dle rozhodnutí Katastrálního úřadu v Bruntále nedošlo vzhledem k tomu, že smlouvy byly uzavřeny v rozporu s občanským zákoníkem. Prodejce totiž nebyl oprávněn smlouvy uzavřít ani jinak s tímto majetkem nakládat. Oba domy byly rozhodnutím soudu zastaveny ve prospěch bruntálského finančního úřadu. Peníze získané od kupců podvodník dodnes nevrátil.

Nechali firmu předlužit

Manželský pár ve věku 42 a 52 let ze Šumperska je trestně stíhán za to, že v roli jednatelů společnosti se sídlem v Horním Městě nepodali návrh na prohlášení konkurzu, i když výsledky hospodaření společnosti vykazovaly ke konci roku 2004 předlužení. Kapitál byl záporný ve výši více než 5,5 mil. Kč, avšak manželé ani přes existenci více věřitelů, klesající obrát a neschopnost pokrýt závazky společnosti a úhrady běžných provozních výdajů k zachování chodu firmy nepodali návrh na prohlášení konkurzu. 52letý muž je navíc obviněn z to-

ho, že jako jednatel neodváděl řádně daně, pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Dluh vůči finančnímu úřadu, OSSZ Bruntál, VZP a dalším zdravotním pojišťovnám dosáhl mnoha desítek tisíc korun.

Dva případy domácího násilí z Rýmařova

Z trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí byl v úterý 7. března obviněn 45letý muž z Rýmařova. Ten měl během posledních dvou let několikrát slovně i fyzicky napadnout svou 47letou družku. Jeden z jeho útoků ženě dokonce způsobil dočasnou nefunkčnost levého oka, družka přesto neudělila souhlas s trestním stíháním agresora. Celý případ tedy bude odložen. V těchto dnech zahájil policejní komisař SKPV Bruntál stíhání 56letého muže z Rýmařova pro stejný trestný čin. Muž je obviněn, že opakovaně slovně a fyzicky napadá svou družku. Ta je již nejméně deset let vystavena jeho naschválním a výhrůzkám. Partner jí zamyká dům, vyhazuje ji ven, vypíná jí pojistky a topení.

Navíc jí vyhrožuje újmou na zdraví v případě, že tyto skutečnosti oznámí policii.

Z domu otce přímo do vězení

Dne 9. března zadrželi rýmařovští policisté v rodinném domku na Podolské ulici v Rýmařově celostátně hledaného 32letého muže, který se skrýval u svého otce. Okresní soud v Bruntále na něj vydal koncem února příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody. Zadržovaný byl eskortován do olomoucké věznice.

Zloděj zapomněl část lupu na místě činu

V noci z 9. na 10. března řádlí v ulicích Rýmařova zloděj, který však byl vzápětí dopaden. Už v sobotu 11. března bylo zahájeno stíhání 27letého muže z Jeseníku, který předešlé noci vnikl do prodejny potravin na třídě Hrdinů a do sklenářství na Horní ulici. Z první prodejny odcizil několik kartonů cigaret a menší hotovost, část svého lupu, tašku s alkoholem a masem, zde však nechal. Ze sklenářství odnesl větší finanční obnos, elektrickou pilu a další předměty. Celková škoda, kterou v obou prodejnách způsobil, dosáhla výše bezmála 50 tisíc Kč. Muž byl přitom v minulosti za krádež už soudně trestán; z vězení byl propuštěn loni v březnu.

Zloděje vyrušil pes

Nájemník bytu na Husově ulici v Rýmařově překazil 9. března vloupání do opravní televizorů, když šel venčit svého psa. Přitom vyrušil zloděje, který vylomil zámek mříže zabezpečující vchodové dveře do opravní a zřejmě se chystal ke krádeži. Ve chvíli, kdy zaslechl psa, však utekl.

V aquacentru přišli o peníze

Odpoledne 10. března vypáčil zloděj dvířka dvou dřevěných skříněk v pánské šatně rýmařovského aquacentra. Z uložených peněženek odcizil finanční hotovost v celkové výši téměř 6 tisíc Kč.

Zpracovala redakce na základě podkladů tisk. mluvčí PČR Bruntál

Sníh si připsal další havárie

Zasněžené silnice Rýmařovska se ani v posledních čtrnácti dnech neobešly bez dopravních nehod. Dne 8. března se na kluzké vozovce v Karlově srazil autobus a BMW. Řidič autobusu se snažil protijedoucím vozu vyhnout, ale při brzdění najel do sněhové bariéry a narazil do něj bočně. V důsledku střetu vznikla celková škoda za 23 tisíc Kč.

O dva dny později havarovala mezi Ondřejovem a hranicí okresu Olomouc 20letá řidička nákladního vozidla VW. Při průjezdu zatáčkou dostala na

zledovatělém povrchu komunikace smyk a vjela do sněhové bariéry. Auto se převrátilo na bok a zůstalo ležet napříč silnicí. Způsobená škoda činí 100 tisíc Kč.

13. března dostal za Malou Štáhlí smyk řidič VW Transporter, když projížděl zatáčkou. Auto se přetočilo a zůstalo stát na levém boku napříč silnicí. Způsobená škoda na autě činí 50 tisíc Kč.

Hned druhý den nato se stala silnice u Malé Štáhlé dějištěm řetězové srážky čtyř aut. Sněhová vánice oslepila řidič-

ku vozidla Daewoo Matiz tak, že když v protisměru uviděla nákladní vozidlo, šlápla na brzdu. Všechna tři auta, která v ten moment jela v řadě za ní, skončila v řetězové srážce. Celková škoda činí 95 tisíc korun.

Téhož dne v Ryžovišti havaroval řidič Škody 706 s radlicí při odhrnování sněhu. Za výrazně snížené viditelnosti způsobené vánicí najel do protisměru ve chvíli, kdy tudy projížděl autobus. Došlo k čelnímu střetu, který si vyžádal škodu za 20 tisíc Kč.

Fota: archiv Policie ČR Bruntál

Připomínáme si

1. duben - Mezinárodní den ptactva

Pokud si odmyslíme od prvního dubna tradiční a nezbytné vyvádění přátel a známých aprílem, zůstane nám významný a přítomnosti často opomíjený Mezinárodní den ptactva.

Jedná se o výroční den podpisu mezinárodní konvence o ochraně užitečného ptactva v Bruselu roku 1906. Jako mezinárodní den se začal slavít téhož roku. Největší organizace, školy a ochranné spolky v souvislosti s tímto dnem připravují rozmanité akce zaměřené na pomoc užitečnému ptactvu. Děti například soutěží v naukových testech zaměřených na znalosti o našich ptácích, vyrábí krmítka a ptačí

budky nebo pozorují na prvních jarních vycházkách hnízdění ptáků, porovnávají rozměry různých ptačích vajec, zkoumají rozdíly ve velikosti, struktuře a zbarvení ptačích per. Velice šikovní jsou v tomto směru členové chovatelského kroužku Střediska volného času, který vede Radek Foltýn.

Česká společnost ornitologická zase od roku 1992 každoročně vyhlašuje akci s názvem Pták roku. Jejím posláním je upozornit na zajímavé ptačí druhy žijící kolem nás, vybudovat veřejnost k jejich sledování a praktické ochraně a zvýšit zájem o ptactvo a přírodu vůbec.

Výbor ČSO každoročně vybírá jeden ptačí druh, který se pro příští rok stává Ptákem roku. Druh takto zvolený musí splňovat několik kritérií: měl by být veřejnosti sympatický, něčím by pro ni měl být zajímavý (např. způsobem hnízdění), důležité je také, aby se s ním lidé mohli snadno setkávat, proto to často bývají např. ptáci synantropní či ptáci žijící v zemědělské krajině. Rozhodně by to neměl být velmi vzácný ptačí druh či druh žijící skrytým způsobem života. Většinou se jedná o ptáka, který ač není příliš vzácný, je něčím ohrožen a zaslouží si

lidskou pozornost a pomoc. Důležité tedy je, aby tento druh bylo možno snadno sledovat (například jarní přelet či objevení se na hnízdišti) či dokonce se aktivně podílet na jeho ochraně (např. stavbou umělých hnízd, hnízdních podložek, vyvěšováním budek, příkrmováním apod.). Samotnou akci doprovází mnoho dalších podpůrných aktivit, například vydávání barevných brožur, ve kterých se veřejnost seznámí s fakty a zajímavostmi ze života jednotlivých ptačích druhů, ale také jak se staví budka, čím a jak se příkrmuje ap.

Ptákem roku 2006 se stal orel mořský

Ptačí druh, který pro rok 2006 vybral výbor České společnosti ornitologické jako Ptáka roku, orel mořský, se veskrze liší od posledních „ptáků roku“ - na rozdíl od nich není tak hojný, avšak jeho početnost se zvyšuje, také vzrůstem a vzezřením není drobný, ale spíše majestátný. Samice dosahuje průměrné hmotnosti více jak sedm kilogramů, samec o tři kila méně. Rovněž rozpětí křídel je úctyhodné a činí od dvou do dvou a půl metru. Nejčastější potravou orla mořského jsou ryby a vodní ptáci. Po zámrazu rybníků tvoří

z velké části potravu různá uhynulá zvířata, která orel v krajině najde, včetně velkých savců, jako je srnec či prase divoké. Ač dokáže ulovit i zdravou kořist, vyhledává především defektní či uhynulé jedince, čímž se řadí mezi druhy vykonávající v přírodě sanitární funkci.

Stáří ptáci ze středoevropských populací jsou převážně stálí, mladí se potulují často do značných vzdáleností od svého rodiště. V podmínkách střední Evropy hnízdí orel výhradně na stromech. Vejce snáší od polo-

vinu února, po čtyřiceti dnech se z nich vylíhne jedno až dvě mláďata (vzácně tři), která vyvádí v průběhu června. Hnízdí jednou ročně, náhradní snůšku udělá pouze v případě brzkého zničení hnízda.

Orel mořský je zařazen mezi kriticky ohrožené druhy. Je to největší evropský orel, kterého si snad nelze s jiným dravcem splést. Při kroužení jsou charakteristická dlouhá „prknovitá“ křídla s prstovitě roztaženými ručními letkami a dopředu vyčnívající hlava s mo-

hutným zobákem, který je u mladých ptáků tmavý, u dospělých nápadně žlutý. U dospělých ptáků je navíc nápadný bílý ocas.

S orlem mořským se nejčastěji setkáme v okolí větších vodních nádrží či řek, ale může se vyskytnout kdekoli, spíše však v nížinách. V zimě po zámrazu ho často spatříme sedět na ledu uprostřed rybníka. Přítomnost nepůsobí tak impozantním dojmem jako v letu, připomíná spíše mohutnou, zdaleka viditelnou načepýřenou slepici.

V současnosti je evropská populace orla mořského odhadována na 5000 párů, což představuje více než 50 % populace světové. Současná legislativa zajišťuje orlům mořským úplnou ochranu. Přes vysoký stupeň ochrany však u nás dochází k úmyslnému pronásledování, zejména k nelegálním zástřelům. Ještě zrušnější činností je nelegální kladení otrávených návnad, které se v posledních letech velmi rozšířilo. I když není travičství zřejmě přímo namířeno proti orlům mořským, představuje v současné době nejkritičtější faktor v jeho ochraně, který může v krátké době nepříliš početnou populaci zcela zlikvidovat.

JiKo

(s použitím materiálů ČSO)

Organizace a spolky

Sdružení pro mezinárodní partnerskou spolupráci

Schotten s novou starostkou

Po více než 34 letech aktivní činnosti v komunální politice a po 18 letech ve funkci starosty města Schottenu ukončil svoji veřejnou činnost pan

Hans Otto Zimmermann. Řadě občanů Rýmařova je tento vážený muž dostatečně znám, neboť od r. 1993 navštívil naše město několikrát. Vždy jsme

měli tu čest a příležitost poznávat člověka, který se velmi zasloužil o sblížení občanů dvou národů - Čechů a Němců. Kdo měl možnost poznat jeho názory, vstřícnost, porozumění a přátelské jednání, nemůže na něj nikdy zapomenout.

Přítele Hanse Otto Zimmermanna jsem měl vždy možnost sledovat v úžasném nasazení, kterým dokázal strhávat své zahraniční kolegy a přátele k myšlenkám obvyklé lidské sounáležitosti a mezinárodního partnerství. Je symbolem i živou legendou budování mostů mezi obyvateli různých národů. Moc dobře vím, neboť to vychází z mého přesvědčení, že jeho zahraniční iniciativy nebyly postaveny jen na funkci starosty města, ale významně vycházely a stále vycházejí především z jeho lidského přístupu, z odpovědnosti k době, v níž žijeme, a z pevného po-

stojí k hodnotám Evropy. Bylo mně velkou ctí podepsat právě s ním v r. 1996 Smlouvu o partnerství mezi městy Schottenem a Rýmařovem.

Jsem rád, že jsem mu mohl osobně poděkovat 3. března na jednání zastupitelstva města Schottenu, kde slavnostně předal funkci nové starostce, profesí právničky Susanne Schaab-Madeisky. Je to ona, za níž stál s plnou podporou, když byla zvolena svými spoluobčany na místo starostky.

S největší pravděpodobností budeme moci předchozího starostu i starostku současnou přivítat v Rýmařově ve dnech 26. - 28. května, kdy se bude v SVC za účasti početné skupiny občanů Schottenu konat prezentační výstava tohoto města.

*Ing. Pavel Kolář,
Sdružení pro mezinárodní
partnerskou spolupráci*

Foto: autor článku

Poděkování

V sobotu 4. března proběhlo v schottenské městské hale slavnostní zasedání zastupitelů a hostů z partnerských měst u příležitosti ukončení funkčního období starosty města Schottenu Hanse Otty Zimmermanna. Do funkce starostky města Schottenu na šestileté období nastoupila paní Susanne Schaab-Madeisky. Pan Hans Otto Zimmermann byl velkým komunálním politikem za SPD. V komunální politice začínal v roce 1972, od roku 1988 působil tři volební období po šesti letech jako starosta města, tedy úctyhodných 18 let, a v městečku Schotten je to znát.

Za město Rýmařov se slavnostního aktu zúčastnili starosta Petr Klouda, místostarosta Jaroslav Kala a za Sdružení pro mezinárodní partnerskou spolupráci Pavel Kolář.

Přejeme nové starostce Susanne Schaab-Madeisky hodně úspěchů v nové funkci.

Ing. Jaroslav Kala, místostarosta města Rýmařova

Foto: autor článku

Rýmařovští kynologové opět úspěšní

V sobotu 25. února se ve Městě Albrechticích konal tradiční kynologický závod o Pohár starosty Města Albrechtic v kategorii všestranného výcviku psa 1. stupně a ve speciálním obranářské disciplíně 1. stupně. Předloňský a loňský ročník ve všestranných 1. stupně vyhrála Jiřina Koudelová z Rýmařova. Jiří Koudela z Rýmařova byl vloni na druhém místě. Rostislav Valíček byl v loňském ročníku na 2. místě ve speciální disciplíně obranář-

ských psů. Letošního ročníku se tento kynolog opět účastnil s německým ovčákem Aiwem od Natálky již tradičně ve speciální disciplíně obranářského psa 1. stupně a v disciplíně všestranných psů 1. stupně s kokršpanělem Zakem. Dalším železákem v ohni byl rýmařovský kynolog Antonín Meraďa s fenkou německého ovčáka Cassiou Irluka, který rovněž závodil ve speciální obranářské disciplíně.

Jelikož se závody konají v zim-

Foto: autor článku

ním období, provádí se pouze poslušnost a prvky obrany v kategorii všestranných (beze stop). V disciplíně psa obranáře se provádí pouze poslušnost a obrana pokaždé (tato disciplína je bez pachových prací).

A výsledky jsou jako vždy pro Rýmařov úspěšné. V kategorii psa obranáře se na 1. místě umístil R. Valíček s Aiwem od Natálky, na 2. místě skončil A. Mereda s Cassiou Irluka a na 3. místě domácí borec Zdeněk Lederer st. s fenkou Hifinou.

V kategorii všestranných psů 1. stupně se na prvních třech místech umístili domácí psovodi, ale krásnou bramborovou medaili si do Rýmařova přivezl anglický kokršpaněl Zak psovoda Valíčka, který se se svým výkonem neztratil v záplavě německých a belgických ovčáků a jiných pracovních či služebních plemen. Ohromil početnou diváckou obec svou razancí při obraně, v které měl se schválením závodníků a rozhodčího jedinou výjimku, a to

v použití tzv. štěněčího ochranného rukávu.

Závody posuzoval rozhodčí pro výkon psů Vojtěch Bartošik z Krnova a prvky obrany figuroval Zdeněk Lederer ml. z Města Albrechtic. Tak jako každý rok připravili psovodi z Města Albrechtic bezvadný závod plný nádherných a hodnotných cen a hlavně se sešla parta pejskařů, kteří sice soupeří, ale po závodech si umí spolu sednou a popovídat.

Kynologických závodů se z dů-

vodu sněhové kalamity nemohli zúčastnit manželé Koudelovi.

A co připravují rýmařovští kynologové? Pokud to počasí dovolí, zúčastní se 25. března kynologických závodů v Ostravě-Zábřehu. Členové záchranné brigády kynologů chystají výběrový závod na Mistrovství republiky stopařských psů záchranářů ve Stříbrných Horách (15. - 17. dubna) a 13. května se uskuteční závody ve Zlatých Horách, kde rýmařovští kynologové nebudou chybět.

Za ZKO Rýmařov R. Valíček

Výstava fotografií v Crosne

Ve dnech 11. - 12. března uspořádalo naše partnerské město Crosne mezinárodní výstavu fotografií, na níž bylo prezentováno na 400 snímků amatérských umělců. Nechyběly mezi nimi ani půvabné fotografie Ing. Miloslava Marka a Lucie Markové, kterými velmi důstojně reprezentovali naše město, za což jim srdečně děkují.

Ing. Pavel Kolář, Sdružení pro mezinárodní partnerskou spolupráci

Foto: Ing. Pavel Kolář

Pozvánka do Velikonočního ateliéru ve Stránském

Pletení pomlázek, barvení vajíček nebo jejich „omotávání“ nejrůznějšími bavlnkami, spřádání provázku na kolovratu, ukázky pletení proutěných výrobků, křtění kůzlátek a jehňátek a k tomu báječná muzika v podání známé folkové kapely Keltgrass Band, to je zjednodušený výčet z programu, který se uskuteční v neděli 16. dubna pod

vlažkou členů Obecně prospěšné společnosti Sovinecko v takzvaném Velikonočním ateliéru v klubovně ve Stránském u Rýmařova. „Naší snahou je podpořit původní lidové tradice a v době, kdy na sebe sousedé mají stále méně času, iniciovat aktivity směřující k pohodě a příjemnému společenskému zážitku,“ řekl Petr Schäfer, ředitel Sovinecko, o. p. s., známý též jako autor projektu Pradědovy zahrádky v rozsáhlé lokalitě Stránského.

Obecně prospěšná společnost Sovinecko zve všechny, kdo mají rádi tradice a lidové zvyky a chtějí prožít příjemnou neděli. *JiKo*

Region severní Moravy a Slezska navštívili holandsští novináři

Ve dnech 8. - 13. března zavítali do turistického regionu severní Moravy a Slezska holandsští novináři. Dva zástupce nizozemského měsíčníku Meridian nejvíce zajímaly Beskydy a Jeseníky a jejich zimní nabídka pro turisty. Destinační management připravil program tak, aby novináři viděli co nejvíce nejlepších středisek a atrakcí, které region nabízí.

V prvních dvou dnech navštívili Kopřivnici a její slavné muzeum Tatry a dále kopřivnickou Šustalovu vilu a dále pokračovali do Štramberka. V dalším dnu byly na programu prohlídky lyžařských středisek na Bílé a Pustevnách. V obou střediscích si novináři díky lyžařské škole SUN Ski&Board School nejen zalyžovali, ale také zakusili procházku na sněžnicích.

V dalších dnech navštívili novi-

náři Jeseníky. V lázních Karlova Studánka si prohlédli možnosti relaxace spojené s lyžováním přímo v areálu lázní a poté si zalyžovali na nejvyšší hoře Moravy Pradědu ve skiareálu Figura. V rámci programu na Pradědu ještě absolvovali návštěvu chaty Švýcarský spojenou s ochutnávkou netradičního místního likéru. Dále pokračovali do Priessnitzových léčebných lázní, kde kromě prohlídky lázeňského areálu a lyžařského vleku navštívili rovněž solnou mikroklimatickou jeskyni s výraznými preventivními a regeneračními účinky. Na závěr návštěvy těchto lázní si dle svého výběru vyzkoušeli lázeňské procedury a potom pokračovali do lyžařských středisek Ramzová a Petříkov. Na Ramzové absolvovali jízdu na sněžných člunech (snow tubing) a na

Petříkově prohlídku skiareálu. Návštěva turistické oblasti Jeseníky byla ukončena prezentací lyžařské školy SUN Ski&Board School.

Zástupci holandského měsíčníku

zajistí prezentaci regionu severní Moravy a Slezska minimálně ve třech výstupech ve svém periodiku.

*Ivana Lichá,
Destinační management
Moravsko-Slezský, o. p. s.*

Osadní výbory informují

PŘIPOMÍNÁME

Osadní výbor Janovice u Rýmařova zve na velikonoční výstavu ve dnech 28. 3. - 1. 4. 2006

Otevřeno: pondělí a středa 8.00 - 17.00 úterý, čtvrtek, pátek, sobota 8.00 - 16.00

Zpravodajství města Břidličné

Kultura na Základní škole v Břidličné

Základní škola v Břidličné a kulturní komise města si vás dovolují pozvat na v pořadí již druhý komorní podvečer s panem Richardem Pogodou. V loňském roce za námi přijel s pořadem o V + W. Během hodiny a půl nám zazpíval spoustu písniček a prozradil mnoho zajímavostí o Jiřím Voskovcovi a Janu Werichovi. Letošní pořad nese název Kamarádi. Uskuteční se v úterý 28. března 2006 v 17.30 v učebně hudební výchovy na základní škole. Vstupné bude dobrovolné.

Jiří Suchý se letos dožívá významného životního jubilea. S jeho jménem - a jménem Jiřího Šlitra - je spjata historie pražského Divadla Semafor, které v 60. letech 20. sto-

letí významně ovlivnilo populární hudbu a život především mladých lidí v tehdejší Československu. Protagonista pořadu (který měl tu čest i radost s Jiřím Suchým spolupracovat jako klavirista) se snaží přiblížit atmosféru doby, kdy se u nás hrál a tančil rock&roll. K uvolněné atmosféře přispěje i četba ze vzpomínek Jiřího Suchého a Miroslava Horníčka. Hlavním trumfem Richarda Pogody je především „live“ interpretace nezapomenutelných hitů pánu Suchého a Šlitra s doprovodem klavíru, doplněná televizními verzemi písniček ze začátku 60. let.

Těšíme se na vaši návštěvu. *Karla Havlíková*

V Břidličné hnízdí sýc rousný

Za finanční podpory MěÚ Břidličná bylo v letošním roce vyrobeno 6 ks hnízdních budek pro tento druh sovy. Na výrobě se podílel Josef Bubela a Josef Švédík z Velké Štáhlé. V polovině února byly budky vystaveny na Základní škole v Břidličné i s příslušnými informacemi ohledně sýce rousné a jeho nároků na hnízdění. Žáci mohou tyto informace dále používat v rámci environmentální výchovy. Na konci února byly budky vyvěšeny

na různých místech v lesích v okolí Břidličné. Rozmístění budek bylo provedeno na základě průzkumu těchto lokalit z minulých let, kdy se zjišťovalo, zda se zde sýc rousný vyskytuje. V průběhu hnízdění sezóny budou budky kontrolovány tak, aby se nenarušil průběh hnízdění, a čtenáře budeme o této akci dále informovat.

Kdo je vlastně sýc rousný, latinským názvem *Aegolius funereus*? Je to menší druh hnědě zbarvené sovy. Nohy jsou opeřené, žluté

oči má výrazně černě orámované. Stálý pták, jenž obývá starší jehličnaté a listnaté lesy, hlavně v horách, místy i v pahorkatinách a nížinách. Hnízdí v dutinách. Jeho potrava je živočišná, živí se převážně drobnými hlodavci.

Sýc rousný je vázán na jehličnaté lesy v severní a severovýchodní části kontinentu a také v horách střední Evropy. Jedná se především o Alpy, Karpaty a sudetská pohoří, ale je schopen osídlit i druhotné jehličnaté porosty v nižších polohách. Tak byly zjištěny menší hnízdící populace např. v Nizozemí, Belgii nebo Francii.

Jeho stavy jsou stabilní nebo i mírně vzrůstající. Ohrožujícím faktorem by mohl být nedostatek hnízdících dutin v souvislosti s intenzifikací lesního hospodářství. Sýc rousný obývá u nás většinu pohraničních pohoří, v nižších polohách pískovcové oblasti v Českém Švýcarsku nebo na Broumovsku. Do vnitrozemí proniká výrazněji např. v jižních

Čechách, na Rokycansku nebo na Českomoravské vrchovině.

Odhady jeho početnosti pro 90. léta se pohybují mezi 600 až 700 páry. V posledních desetiletích byl zaznamenán nárůst početnosti i obývané plochy, což však může být způsobeno i zintenzívněním výzkumných aktivit. Důležitým předpokladem pro tento druh je přítomnost hnízdících dutin, které lze nahradit budkami. Efektivně tak lze zvýšit hnízdící hustotu i na rozsáhlých plochách odlesněných imisních holin.

*Ing. Miroslav Glacner,
Česká společnost ornitologická*

Foto: Miroslav Glacner

NAŠE LISTÁRNA

Vlajka pro Tibet

Vážený pane starosto, členové rady města a zastupitelé! Jako řadového občana města Rýmařova mě zajímá, proč již řadu let naše město nepodporuje celosvětovou akci „Vlajka pro Tibet“, když tak v minulosti min. jedenkrát učinilo. Letos vyvěsilo v ČR tibetskou vlajku téměř 300 radnic. Nevím, nakolik je vám současná situace v Tibetu známá a nakolik je vám lhostejná.

Jen na okraj, mnoha politickým vězňům byly v rámci akce čín-

ských komunistických okupantů „Tvrký úder“ prodlouženy tresty nebo ztíženy vězeňské podmínky. Zadržován je stále druhý nejvyšší duchovní představitel Tibetu, nejmladší vězeň svědomí a většina nenásilných odpůrců je označována za teroristy a je tak s nimi i nakládáno. I tak se dá zneužít 11. září v New Yorku, ale co můžete čekat od komunistických barbarů. Je snad důvodem vaší lhostejnosti podpora čínských komunistů?

Roman Karel

Seriál

Nebojte se první pomoci (6. část)

(Informace Místní skupiny Českého Červeného kříže Rýmařov)

Orientace o potřebě první pomoci a podmínkách jejího poskytnutí

Každému laikovi je zřejmé, že stupeň ohrožení života se případ od případu liší. Řada nemocných a zraněných se bez první pomoci dokonce obejde. Tato věta není návodem k jejímu zanedbávání, ale věcným konstatováním, že každá náhlá příhoda není spojena s ohrožením života. Okamžitá první pomoc je nezbytná u stavů bezprostředního ohrožení života. Nejzávažnějším stavem je klinická smrt, jež se projevuje současným selháním tří základních životních funkcí: ztrátou dechu, ztrátou vědomí a selháním krevního oběhu.

Rozdělení náhlých příhod z hlediska potřeby první pomoci:

1. Stav bezprostředního ohrožení života - první pomoc rozhoduje o přežití, musí být poskytnuta okamžitě.
2. Stav hrozící šokem, invaliditou nebo jinou vážnou újmou - první pomoc odvrací potenciální ohrožení života nebo hrozící invaliditu, musí být poskytnuta brzy a v žádoucí kvalitě.
3. Stav, při nichž první pomoc zmírňuje utrpení raněného (nemocného) - první pomoc přináší úlevu, vytváří předpoklady pro příznivý průběh dalšího ošetření, může být poskytnuta po předchozí přípravě, tedy s časovým

odkladem.

4. Stav, jež první pomoc nevyžadují - první pomoc stav pacienta a průběh léčby neovlivní, v těchto případech má význam psychická podpora (uklidnění postiženého).

Orientace spočívá ve zjištění:

a) zda se jedná o stav bezprostředního ohrožení života - masivní krvácení, bezvědomí, dušení, bezdeší, zástava krevního oběhu;

b) zda poskytnutí první pomoci není pro záchránce spojeno s rizikem vlastního ohrožení (smyslem první pomoci není zmrzačit sebe sama, účinně zachraňovat

může jen ten, kdo je fit).

Při kladné odpovědi na obě otázky je nutno neprodleně konat!

c) Není-li pacient bezprostředně ohrožen na životě, vyhodnotíme, zda existuje riziko šoku, trvalé invalidity, ztráty orgánu nebo jeho funkce:

- šokem jsou ohroženy všechny osoby se závažnými úrazy, dále ti, kdo z jakékoliv příčiny utrpěli ztrátu většího množství krve;
- invaliditou (ochrnutím) jsou ohroženy osoby s poraněním páteře, resp. míchy;
- ztráta orgánu nebo jeho funkce

hrozí při úrazech oka, amputacích končetin a mužských genitálií, tepenných uzávěrech končetin, jejich popálení nebo omrznutí.

Při kladné odpovědi by měla bez zbytečné prodlevy následovat cílená první pomoc.

d) U všech ostatních stavů není poskytnutí první pomoci otázkou minut, je časově odložitelné a záchránce je může promyslet. V následujících pokračováních si probereme konkrétní postupy první pomoci.

MUDr. Juljo Hasík
(Nebojte se první pomoci)

Co je to, když se řekne

Apríl

Kde se vlastně vzal apríl, svátek bláznů, jak ho nazývá angličtina? První písemná zmínka o vyvádění aprílem v českých zemích se datuje rokem 1690 a pochází z pera Bartoloměje Chrystellia z Prahy. Na konci 18. století jsou v české literatuře zprávy o prvodubnovém vtípkování už poměrně časté.

Podle dochovaných zápisů spočíval obyčej především v tom, že se lidé posílali pro něco nesmyslného, např. pro zajetí peří, kohoutovo vejce, muší sádlo či vtípné semínko. Ten, kdo se nechal nacytat, si vysloužil hanlivý titul „aprilový blázen“ a byl celý den terčem posměchu.

Nejpočetnější skupina badatelů se přiklání k názoru, že počátek svátku lze nalézt v reformě kalendáře, kterou uskutečnil v roce 46 před Kristem Julius Caesar. Podle nového kalendáře se stal první duben také prvním dnem v roce. Kolem 20. března začínaly slavnosti rovnodennosti, které vrcholily právě Novým rokem, tedy 1. dubnem - dnem, kdy se lidé veselili a dávali si dárky. Tato tradice se dochovala až do třetí čtvrtiny 16. století, kdy se francouzský král Karel IX. rozhodl s konečnou platností přeložit Nový rok na 1. leden. Po něm se tak zachovali i další panovníci a 1. duben přišel o své výsady. Také další vysvětlení se opírá o římskou reformu kalendáře. Podle něj je důvodem k bláznivému pojetí aprílu skutečnost, že k měsíci, který měl původně pouze 29 dní, přibyl jeden den.

Jiná teorie spojuje aprílové šprýmování se

zemědělstvím. Její zastánci vztahují pojmenování měsíce k latinskému aperio - otevírání. V dubnu se s příchodem jara otevírá nový zemědělský rok, což byl ve většině starověkých náboženských systémů silný motiv k bujarému veselí. Jsou však i jiná vysvětle-

ní - někdo spojuje apríl s pohanským bůžkem smíchu, který měl prý svátek v dubnu, jiní prostě tvrdí, že lidé mají náladu na fóry, protože je jaro.

Aprílové žertíky jsou celoevropským jevem, který se dodržuje i jižně od Alp, kde je přitom měsícem proměnlivého počasí březen. Pokud by tedy zdůvodnění sedělo, museli by se Italové a Španělé vyvádět aprílem už

1. března.

Aprílové žerty mají spíše intelektuální charakter a útočí na schopnost rychle se orientovat, co je pravděpodobné a co ne. Kult aprílu pěstují v moderní době zejména média. Na denním pořádku jsou novinové kachny v podobě seriózně se tvářících zpráv. I nejmenší lokální deník považuje za povinnost vyvést své čtenáře a informuje o odstřelu komína místní továrny, záchraně bortícího se mostu či nečekaném příjezdu Michaela Jacksona do místní diskotéky. Zájemci, kteří se nahnou ke sledování těchto pozoruhodností, však naráží pouze na novináře, kteří tak mají příležitost referovat v dalším vydání o tom, kolik lidí se nechalo napálit.

Jeden z nejznámějších novinářských aprílů, na který naletěl dosud snad rekordní počet lidí, je zpráva jistého durynského deníku z počátku 20. století, že kvůli přebytčím ve státní kase budou úřady vyplácet zpět část daní; kdo si pospíší, bude mít své jisté.

Nával před úřední budovou byl 1. dubna skutečně masový a zabarikádovaní úředníci jen s obtížemi odráželi požadavky davu na vrácení přeplatků. Na druhé straně na aprílové zprávy naletí často i sami novináři. Jednou vydali jako vážně míněnou zprávu, že paleontologické muzeum v Mnichově bude vydražovat unikátní zkamenělinu plže amonita, starou 150 milionů let. Tu údajně našly dvě studentky přímo v dlažební desce na nádvoří muzea. Pro velký zájem musela být nakonec zpráva několikrát odvolávána jako předčasný aprílový žert. zdroj ČTK, Svět Namodro

Sport

7. disciplína desetiboje - stolní tenis

Jak bylo avizováno minule, v sobotu 18. března nastoupili rýmařovští desetibojaři proti sobě nad zelenými stoly. Pro kategorie ženy A, B a muži B byl turnaj zahájen téměř za ranního kuropečení (v 8.00). Muži A a C měli sraz ve 13 hodin.

Vzhledem k počtu zúčastněných se kromě kategorie muži A hrálo každý s každým na dva vítězné sety.

Jako první ukončily boje ženy A, neboť dostaly k dispozici dva z pěti stolů. Z osmi účastnic se nejlépe do vymezeného prostoru trefovala Hanka Hájková, která zvítězila před druhou Olgou Valovou a třetí Petrou Dobrevovou.

Mezi ženami B (opět osm účastnic) usměřňovala míček do rožků nejpřesněji Alena Jurášová, o malinko hůře se dařilo druhé Marii Pitorové. Třetí nejlepší mušku měla Markéta Míčková.

K ženským kategoriím lze říci, že co účastnice, to originální herní projev. Sbíráni míčků po celé tělocvičně je dobrou příležitostí k prověření hybnosti páteře.

Kategorie mužů B si na ranním turnaji vytvořila proti ženské převaze takový svět sám pro sebe u posledního stolu (9 účastníků). Boje byly o poznání zarputilejší než u žen - nikdo nechtěl „pusťt svůj servis“, a tak většina výsledků skončila 2:1. Nakonec nejpevnější nervy prokázal Ladislav Chladný. Za ním se o druhé a třetí místo podělili Jaroslav Lachnit a Ivo Volek.

Odpoledne se tělocvična zaplnila pouze mužskou „složkou“ desetiboje. Vyskytl se letošní

první prokázaný případ (anti)dopingu - skandal téměř vypukl v kategorii muži C, když někteří hráči požíli v množství větším než malém tekutou látku, která byla maskována v lahvi alkoholu. Předmět doličný do tělocvičny propašovali nejmenovaní sportovci křestního jména Josef z neznámých důvodů. Později bylo prokázáno, že se jednalo o solidaritu a látka obsažená v lahvi nezvyšovala počet červených krvinek, ale naopak snižovala rychlost reakcí. Za těchto nelehkých podmínek zabojoval Vladimír Štrbík a zvítězil před druhým Václavem Orlíkem. Třetí místo pro sebe získal Antonín Konečný. Jak je vidět, dopingoví hříšníci na stupně vítězů nedosáhli - snad příště.

Muži kategorie A jako obvykle prokázali nejlepší docházku a dostavili se v počtu 19 hráčů.

Foto: Alena Jurášová

Hrálo se ve skupinách spleťtým systémem, z něhož ne zcela překvapivě vyšel vítězný organizátor disciplíny Bronislav Rektorič, na druhý stupínek se postavil Jiří Hnilo, kterému se investice do nové páčky vyplatila, a třetí skončil z širokého hráčského pole Josef Vasyka. Kvality vítěze této kategorie jsou ve světě stolního tenisu známy, proto není prostor pro spekulace, že systém byl nastaven tzv. na míru. K vidění bylo vidět leccos, obranná i útočná hra, točené míčky i pověstná „prasátka“, která dokážou vřdycky pořádně naštvat. Doufáme, že celkově nikdo naštvaný nebyl, a těšíme se nashledanou při další disciplíně. Nad jejím konáním se vznáší otazník, protože se jedná o disciplínu „venkovní“ a počasí zatím přeje maximálně běžkám nebo sjezdovkám. Záměna skoku dalekého za skok do sněhu v „parlamentu“ neprošla o jediný hlas, takže nezbyvá než čekat, až se počasí umoudří. Termín konání bude tedy upřesněn.

A jak vypadá pořadí po 7 disciplínách (turistika, běh na 1000 m, střelba ze vzduchovky, kuleželky, plavání, běh na lyžích, stolní tenis):

Ženy A: Dobrevová Petra, Cisariková Hana, Czedronová Lenka

Ženy B: Míčková Markéta, Jurášová Alena, Pitorová Marie

Muži A: Soviš Ivo, Jaroš Jiří, Hnilo Jiří

Muži B: Volek Ivo, Hofman Jaroslav, Křimský Lubomír

Muži C: Smetana Vojtěch, Soviš Ivan, Orlík Václav Alena Jurášová

CEKA - cestovní agentura

Národní 5 (obchodní dům KORUNA), 795 01 Rýmařov,
tel./fax: 554 211 525

!!! POZOR POZOR POZOR !!!

ZAHAJUJEME

Prodej levné tuzemské i zahraniční dovolené
na léto 2006 těchto cestovních kanceláří a agentur

**ČEDOK, FISCHER, FIRO TOUR, BK TOUR, ROS,
ATIS, CHATAŘ, FEDE, LERA, REKREA, TIPATOUR,
SLAN TOUR, ALKA TOUR, JANATOUR**

Slevy při brzkém
zakoupení pobytů ...
Katalogy a doplňující
informace u nás ...

- ✓ darujte zájezd nebo lázně k životnímu jubileu
- ✓ vyberte pro své děti specializovaný tábor, např. jazykový, sportovní, westernový
- ✓ týdenní pobyty, víkendy, prodloužené víkendy, Velikonoce

AL INVEST Břidličná, a. s.,

prodá

mobilní buňku Okál 001,
bez předsínky, r. v. 1988,
za cenu 12 500 Kč
včetně DPH.

Rozměry buňky:
d = 5 m, š = 2,5 m, v = 3 m,
hmotnost 2500 kg.
Buňka je mírně poškozena.

Tel.: 554 222 632 nebo 602 572 057.

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel./fax: 554 211 410, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 16. 3. 2006. **Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný. **Adresa redakce:** Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 737 802 259, e-mail: rymhor@seznam.cz
Vyšlo dne: 24. 3. 2006. **Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 30. 3. 2006. Další číslo vyjde 7. 4. 2006.**

Grafická úprava novin a inzerce: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 717 196, e-mail: apro@iol.cz

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017.

Cena 10,- Kč

Josef Ujfaluši

Garant - pojišťovací makléřská společnost, s. r. o.

náměstí Míru 2 (budova Telecomu), Rýmařov

Univerzální a podnikatelské pojišťovny

ALLIANZ, GENERALI, ČESKÁ,
UNIQA, KOOPERATIVA,
ČESKÁ PODNIKATELSKÁ,
ČSOB, TRIGLAV

Životní pojišťovny

ING,
Victoria - Volksbanken
AEGON
WINTERTHUR

Stavební spořitelny:

Českomoravská
stavební
Wüstenrot

PENZUNÍ FONDY

ALLIANZ
ČESKÁ POJIŠŤOVNA
GENERALI
WINTERTHUR

Nabídka pojišťoven 2006 - vybrané základní sazby

Nabídka zákonného pojištění pro rok 2006		Obsah motoru v ccm – osobní vozidla				
		do 1000	do 1350	do 1850	do 2500	nad 2500
Allianz pojišťovna, a. s.	do 90 tis. obyvatel	2 928	3 615	5 120	8 092	11 454
Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.	Speciál	1 899	1001-1250 3 221	1351-1650 4 998	1851-2000 8 107	11 926
Česká pojišťovna, a. s.	Standard	2 959	3 724	5 510	8 928	12 397
ČSOB pojišťovna, a. s.	stáří vozu do 10 let stáří vozu nad 10 let	3 312 2 664	4 068 3 269	5 964 4 786	9 060 7 262	13 068 10 469
Generali pojišťovna, a. s.	do 30 tis. obyvatel (smlouva min. 1 rok)	2 160	2 880	4 240	6 720	9 920
Kooperativa pojišťovna, a. s.	Standard	3 124	3 696	5 756 1350-1400 5 353	8 968	12 480
Triglav pojišťovna, a. s.		2 572	3 408	5 064	7 896	11 244
Uniqua pojišťovna, a. s.	stáří vozu do r. 1994 včetně stáří vozu stáří vozu do r. 1995 včetně	2 735 2 870	3 276 3 437	4 731 4 965	7 655 8 033	10 707 11 236

Provoz kanceláře:

PO 9 - 11 13 - 16 hodin
ST 9 - 11 13 - 16 hodin
ČT 9 - 12 hodin

Kontakt mimo provoz kanceláře:
777 888 033, 554 212 267

vystartujte po až **4x** rychlejším internetu!

EXPRES TELECOM

Pořídte si až 4x rychlejší internet za stejnou cenu a navíc v akční nabídce získáte

- první měsíc surfování za 1 Kč
- aktivaci za 1 Kč
- ADSL modemy již od 599 Kč

akční nabídka

pevnou za korunu teď utáhne každý!

1 000 volných minut navíc

pevná linka jen za 1 Kč

Pořídte si pevnou linku jen za **1 Kč** a získáte 1000 volných minut na volání **ZDARMA!**

Internet Expres Impuls nová rychlost v kb/s nová cena za měsíc v Kč 512/128 399,-	Internet Expres Ideal nová rychlost v kb/s nová cena za měsíc v Kč 2048/256 599,-
Internet Expres Sprint nová rychlost v kb/s nová cena za měsíc v Kč 3072/256 799,-	Internet Expres Maxi nová rychlost v kb/s nová cena za měsíc v Kč 4096/512 1199,-

Informace o akční nabídce a zvýhodněných modemech na:

TELEPOINT PARTNER RÝMAŘOV
náměstí Míru 2 (vedle pošty 1. patro)
tel.: 554 230485

Škoda Fabia 1.4 MPI 50 kW, 1. maj., r. v. 2001, 2x airbag, ABS, rádio, posilovač, palub. poč., el. okna, centrální. Cena: 169 000 Kč.

NAVIGACE
KLIMA
Opel Monterey 3.0 DTI, r. v. 1999, 2x airbag, ABS, imob., el. okna, vyhř. el. zrc., šibr. posil. říz., tažné, centrální, CD + rádio. Cena: 269 000 Kč.

KLIMA
Škoda Octavia Combi 1.6 GLXi 74 kW, 1. maj., r. v. 1999, klima, 2x airbag, ABS, cent., el. okna a zrc., pal. poč. a další. Cena: 189 900 Kč.

DIESEL
Škoda Fabia 1.9 SDi Comfort, CZ, r. v. 2000, 2x airbag, CD, imob., el. okna, posilovač, palub. poč., centrální, vyhř. el. zrcátka. Cena: 169 000 Kč.

Škoda Felicia 1.3 GLXi 50 kW, CZ, r. v. 1995, centrální, imob., tažné, zadní stěrač. Cena: 49 900 Kč.

ODPOČET DPH
KLIMA
Ford Transit 2.0 TDDi, servis, 1. maj., r. v. 2001, klima, airbag, rádio, posil. říz., el. vyhř. zrcátka. Cena: 269 000 Kč + DPH.

KLIMA
Opel Tigra 1.4i 16V 1. maj., r. v. 1999, klima, airbag, rádio, centrální, imob., el. okna, posil. řízení. Cena: 139 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
KLIMA
DIESEL
Toyota Avensis Combi 2.0 TD, 1. maj., r. v. 1999, klima, 2x airbag, ABS, el. Okna a zrcátka, posil. říz., centrální, venkovní. Cena: 178 500 Kč.

DIGI KLIMA
Škoda Octavia II 1.9 TDi PD Eleg, CZ, r. v. 2004, 4x airbag, ESP, ABS, temp., posil. říz., palub. poč., rádio, el. okna, vyhř. el. zrc., centrální. Cena: 489 000 Kč.

AUTOMÁT
NOVÁ CENA
BMW 730D automat, 1. maj., r. v. 2000, TV, telefon, aut. klima, satelit navigace, 6x airbag, xenony, kůže, ESP, ABS, CD měnič a další. Cena: 389 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
KLIMA
Alfa Romeo 146 1.4 16V T.S, 1. maj., r. v. 1999, airbag řidiče, ABS, posil. říz., rádio, centrální, el. okna a zrcátka. Cena: 128 500 Kč.

KLIMA
Citroen Xsara 1.6i 16V Exclusive, r. v. 2001, klima, 4x airbag, ABS, imob., el. okna, posil. říz., palub. poč., centrální, el. zrcátka. Cena: 189 900 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
Fiat Seicento 1.1 SX, 1. maj., CZ, servis, r. v. 2001, ABS, rádio, centrální, el. okna, posil. říz., zámek řadič páky. Cena: 89 500 Kč.

DIGI KLIMA
NAVIGACE
4x4
Subaru Forester 2.5 XT, 169 kW, r. v. 2005, 4x airbag, xenony, EDS, ABS, CD, plná el. výbava, palub. poč. a další. Cena: 799 900 Kč.

DIGI KLIMA
Opel Vectra 2.2 16V Eleg, CZ, 1. maj., r. v. 2003, 6x airbag, xenony, ABS, CD, rádio, el. okna a zrc., temp., posil. říz., palub. poč., centrální. Cena: 289 900 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
DIESEL
Ford Transit 2.0 TDi Maxi, 1. maj., 9 míst, r. v. 2002, airbag, ABS, rádio, imob., posilovač řízení, el. zrcátka. Cena: 332 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
KLIMA
DIESEL
4x4
Škoda Octavia TDi, r. v. 2000, 4x airbag, ASR, ABS, centrální, imob., el. okna, posil. říz., vyhř. el. zrcátka. Cena: 219 000 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
Peugeot 206 1.1 Color Line, 1. maj., CZ, r. v. 2001, airbag, rádio, el. okna, posil. říz., centrální, zámek řadič páky. Cena: 168 500 Kč.

Ford Fiesta 1.4 Ghia, 1. maj., r. v. 1997, klima, 2x airbag, ASR, ABS, rádio, el. okna, posil. říz., centrální, CD měnič. Cena: 128 500 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
DIESEL
Volkswagen Transporter 2.5 TDi Long, 3míst., r. v. 1999, imobilizér, posilovač řízení. Cena: 175 000 Kč.

Mazda 121 1.25i 16V, 1. maj., CZ, servis, r. v. 2001, airbag, rádio, centrální, posil. řízení. Cena: 139 900 Kč.

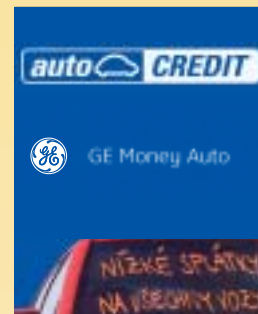
DIESEL
Ford Transit 2.5D valník 6míst., r. v. 1996, airbag, ABS, rádio, posilovač řízení. Cena: 145 000 Kč bez DPH.

KLIMA
LPG
Daewoo Nubira Combi 1.6, 1. maj., r. v. 2000, 2x airbag, ABS, centrální, imob., el. okna, posil. říz., el. zrcátka. Cena: 139 900 Kč.

NOVÁ NABÍDKA
KLIMA
DIESEL
Opel Zafira 2.0 DTI 16V, 7 míst, r. v. 2001, 4x airbag, ABS, CD, posil. říz., centrální, vyhř. el. zrcátka. Cena: 247 000 Kč.

Otevírací doba: Po - Pá 8.00 - 17.00, So 8.00 - 12.00

- Výkup za hotové - peníze ihned - „na ruku“
- Protiúčet
- Komisní prodej
- Nejvýhodnější splátkový prodej - od 0% akontace, stačí OP + ŘP, úvěr bez ručitele a na počkání

- Neměnná výše splátek
- Zpětný leasing - dáme vám peníze a vaše auto vám zůstane
- Specializace na splátkový prodej: GE Money Auto, CCB finance, ESSOX, Škofin
- Zákonné a havarijní pojištění - ČPP, a. s., Generali pojišťovna, Allianz